

VIENYBĖ LIETUVNIKŲ

Literatūros, mokslo ir politikos sanvaitinis laikraštis.

Nr. 16.

Plymouth, Pa., d. 17 Balandžio (April) 1901 m.
ENTERED AS SECOND CLASS MATTER AT THE POST OFFICE AT PLYMOUTH, PA.,

Metas XVI.

Rasiant apie permainymą adresu
butinai reikia atsiųsti ir senąjį adresą
Dėl norinczių pamatyti mūsų
laikraštį siunčiame vieną numer
dykai. Prenumerata turi būti iš-
virszaus apmokėta.

THE WEEKLY

"Vienybė Lietuvnikų"

APPEARING EVERY WEDNESDAY

The only Lithuanian "NEWSPAPER"
in PLYMOUTH, PA. Represents the
interest of more than 300,000 Lithu-
anians in the United States. Subscrip-
tion only Two Dollars per year.

RATES OF ADVERTISING.

ONE LINE ONCE.....	\$0.25
ONE INCH ONCE.....	\$1.00
ONE INCH, ONE YEAR.....	\$10.00

all communications must be addressed

J. J. Panksztyt & CO. Plymouth, Pa.,

The Printing Office of "Vienybė
Lietuvnikų" executes the cheapest,
promptest and most correct printing
in lithuanian language:

JOE PRINTING in all modern languages.

"Vienybė Lietuvnikų"

Iszeina kožną Seredą, Plymouthe

KASZTUOJA.

ANT METU AMERIKOJE....	\$2,00
Į UZMARĖ.....	\$3,00

APGARSINIMAI.

Colis apgarsinimo ant metų	\$10,00
Viena eilutė smulkiom raidėms	25c.
Už colį vieną sykį garsinant	\$1,00
Pajieszkojimai: už vieną sykį	50c.
Du sykius garsinant	75c.
Tris sykius (už vieną dolerį)	\$1,00

Pinigai kitaip nesistuncia, kaip tik per
MONEY ORDER, na registravotose gromatose
nt szito antraszto:

J. J. Panksztyt & CO.
224 East Main Str.,
Plymouth, Pa.

Star Drug Store.

kampas Main & Eno str.

PLYMOUTH, PA.

Parduoda gerai sutaisytas gyduoles ir chemiskus dalykus. Gerą
muilą, szepeczius, szukas ir t. t. Perfumas ir didelę daugybę visokių
mažmozių. Czysta arielka, vynai ir kitoki gerymai vartojami kaip vaistai.

Daktaru receptai sutaisomi kogeriausiai.

M. ROSENBAUM

Geriause dėl Lietuvių Agentura ant visos
Philadelphios.

Pardūdam LAIVAKORTES ir TIKIETUS GELŽKELIU į visas
dalis svieto, ir ant visokių linijų. Turim susineszimus kiek-
vienoj' dalyje svieto ir siunčiam pinigų greitai ir pigei.

Susiszněkam visokiose kalbose. Pinigų priimam ban-
kon ir iszmainom. Visame dūdam prieteliszką rodą.

Mūsų Offisas 609 South Third str., PHILADELPHIA, PA.

A. L. GRAICZUNAS,

(LIETUVISZKAS DAKTARAS.)

772 Milwaukee Ave. Chicago, Illinois.

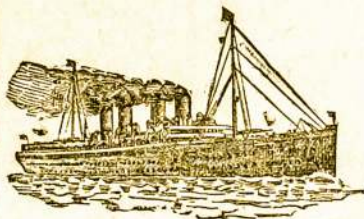
PRIMA { nuo 8 iki 10 ryto
LIGONIUS { nuo 12 iki 1 po piet
                  { nuo 7 iki 9 vakare.

Ateik pats arba gali paszaukt į savo namus Gydan pasekmingai ir didziansioje paslaptyje
užlaikau uszkreczianczias limpanczias, godingas ir prastoto vyriszkuomo ligas.
Atelezaukiantiems per laiszką su apraszymu savo ligos dnodu rodą.

Telephonas 309 — 2 S. S.

P. V. Obiecunas,

1118 Carson str. S S. PITTSBURG, PA.

Parduoda Laivakortes ant visokių linijų ir siun-
cziu pinigų į visas dalis svieto Doviernastis
(pavedimus resztu) atlikimui reikalų su Masko-
lijos valdzia. Iszmainau visokius pinigų ont
amerikoniszczų ir t. t. Darau apseergojimus nuo
ugplies (Fire Insurance) ant visokių dalkių. Jeigu
kupį atkeliauvszį užlaikytų kastlegarnėje, tegul
szaukiasz prie manęs, o aš jį iszliuosuosiu.
Lietuviai kreipkitės pas savo tautietį, o busite
užganėdinti.

W. Matusевичius.

Uzdėjan krautuvą visokių "avorų kaip ant tai:
marszkinų, kalnierių naktazių, petnesų, vis-
kių skrybėlių, maininių czeverių, marszkinų ir
dar kitokių dalkių. Teipogi laikau ir kriaucziszczą
szapą, siuviu drapanas dailiai ir pigei. Lietuviai
jeigu einat pas žydą, gerians eikit pas savo tautietį
112½ E. Main st. PLYMOUTH, PA.

Krautuve Fornicziu.

Czlonai gausite pigiausiai visokius naminius
rakandus, kaip tai lovas, komodas, kreses ir t. t.
Kiekvienas sykį pas mus pirksz, ateina ir kita
syki. Susikaitėti galima visaisp.

A. FAINBERG,

56 E. Main str. PLYMOUTH, PA.

Griaicziausiai iszgydo visokias ligas

Dr. J. Szlupas

Telephone 4373. 421 Penn. Ave.
Scranton, Pa.

Daugiau kaip
30 metus iszmegetintas!
Dr. RICHTERO
wisam swietui zinomas
"ANKER" (Inkarinis)
PAIN EXPELLER.
yra geriausie gyduole nuo
Rheumatizmo,
Neuralgijos, Sausgelos,
Strenu Skaudejimo ir tt.
ir wisokiu Rheumatiszku
skaudejimu.
uz 25c. ir 50c. pas visus
aptiekorius arba pas
F. Ad. Richter & Co.,
215 Pearl Street,
New York.

Mėsinyczia Adomo Adzgaucko,

Užlaiko kasdien szviezią mėsą, kiau-
lieną, verszieną, jautieną, avinczieną,
kumpiai szviezi rukyti, deszų visokių
galima gauti dideliam pasirinkime.

teiposgi užlaikau mil-
tų, cukriaus, kavos,
arbatos, žuvų, silkių,
surio ir visko kas tikt
yra reiksalinga žmogui dėl maisto ir
už p gesnę prekę, nei kaip pas kitus

visi pas Ad. Adzgaucka

220 E. Main Street,
PLYMOUTH, PA.

Daktarka. Johanna Zelviene.

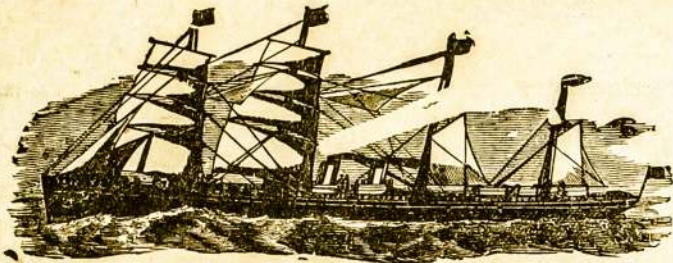
Vienintelė lietuviszka daktarka
gydo visokias ligas. Offisas ir gy-
venimas: ant kampo Centre Ave. ir
Church ulyczzių. PLYMOUTH, PA.

Offisas { nū 7 iki 9 ryto,
                  { nū 12 iki 1 po piet,
atidarytas { nū 6 iki 8 vakaro.

Priima į savo namus ant tantikro
aiko gimdyves (moteris palage) ir su-
teikia joms pagelbą ir gerą prieziurą.

Max Kobre
 Successor to
KOBRE & HERSCHMANN
Litewski i Polski BANK
 40 Canal Str.,—142 Division Str., New York

Prieteliai! dudu jums žinia, kad mes pardudam Szifkortes ant visu greicziausių laivu už pigiausia prekę. Esu užtvirtintu agentu ant linijų, North German Lloyd Bremeno; Hamburg Amerikan Line Hamburgo; Red Star Line, Antverpo ir Nitherlands Lines Roterdamo. Siuncziamė pinį gus, kuriūs jusų prieteliai gauna į 15 dienų. Musų kantorėje galite susisznėkėti lietuvizskai ir lenkiszskai. Ateikite ir persiliudikite, kad mes per 25 metus su kožu apsiėjome teisingai. Teiposgi pardudame tikietus ant visu geležinkelių Amerikoje ir Europoje.

Duodam žinoti kad mes priimam pinigūs į depositą bankos ir mokam po 3½ procentus ant metų. Procentą tik tą mokam nuo 50 dolerių ir viszaus, ale kad buva padėti ne mažiau kaip 6 mėnesius. Padėti ir izimti gali kožną dieną nuo 9 ryto iki 2 po pietų, ir nuo 4 iki 8 val. vakare.

Lietuvizskas ir Lenkiszskas **Kromas** visokių szviežių tavo rū. Taipogi pardūda szifkortes į visas dalis svieto, ant greicziausių ir trucziausių laivu. Izmaino visokius piningus, o ir nusiunczia į užmarę, tiesiog į namus greitai ir pigiai.

Tam. A. Butkevyczius,
 NANTICOKE, PA.

Didele krautuve
IR KARCZIAMA

Kas nori gero tavo gauti ir skanaus gėrymo ragaut, tegul atsilanko pas **Joną Žukaucką**
 Plymouth, Pa.

ADRESAI

CENTRALISZKŲ VIRSZINŲ „TĖVYNĖS MYLĖTOJŲ“ DRAUGYSTĖS.

Prezidentas — V. Daukszys
 P. O. Box 1018 Plymouth, Pa.

Sekretorius — A. Ilgunas
 412 Breaker Str. — Scranton, Pa.

Kasierius — A. Olszewskis
 60 Sub-Sta. Chicago, Ill

Knygius — N. Olszinskas
 825 St. Clair str. Cleveland, Oh.

The Fair Store.

Prekės mus krautuveje:

Viedral del anglių	15c.
Cėberiai	85c.
Pintinės del drapanų	39c.
Skalbėnės	10c.
Spiaudėnės	10c.
Zerkolai	5c.
10 stuopu blekinės	10c.
Kedziū sėdynės	7c.
Duoniniai peiliai	10c.
Duonmaizis	5c.

THE FAIR STORE
 Pirmiaus Hersberger's stand 43 E. Maine st.
 Abe J. Stone, savinikas.

„LIETUVA“

Nedėlinis Laikrasztis iszeina kas pėtnyčia Chicagoje ir paduoda žmėnėms svarbiauses ir teisingiauses žines isz Amerikos, Lietuvos ir viso svieto. „Lietuva“ paduoda naujausias politiszskas žines, tai yra, apie krutėjimą žmonių visuose krasztuose svieto, visose vieszpatystėse, apie jų darbus, uzdarbius, naujausias izradimus (izsmislus) ir t. t. Kas „Lietuva“ skaito dasizinos apie viską, kas tik sviete darosi, apsiszvieis ir izsmoks žmoniszskai pasielgti.

„Lietuva“ kasztuoja ant metų \$200, ant pusės metų \$1,00. Pinigai tur but užmokėti isz virszaus.

Užsiraszdamy ir pinigūs siusdami adresuokite teip:

A. Olszewski.
 924 33-rd. st., Sub-Sta. 60
 CHICAGO, ILL.

DON'T TOBACCO SPIT and SMOKE Your Lifeaway!

You can be cured of any form of tobacco using easily, be made well, strong, magnetic, full of new life and vigor by taking **NO-TO-BAG**, that makes weak men strong. Many gain ten pounds in ten days. Over **500,000** cured. All druggists. Cure guaranteed. Booklet and advice FREE. Address **STERLING REMEDY CO., Chicago or New York.** — 437

Skaityk su atyda!

Pirmas Lietuvizskas **BRAVCHAS** Suvienyose Valstijose Sziaurinė Amerikos, kuriame iszdirba geriause **ALŲ PORTERŲ** ir **ELIŲ**.

Nes yra daromas isz grynų javų ir geriausių apfinių, norint ir geriant truputį užsilinksmini bet galvos neskauda, nes jame nėra jokių primaiszytų kvarbų nė pryszku.

Todėlgi perkantieji ir par-davėjai (karcziamnįkai) visadcs reikalaukite Lietuvizsko

laus: — viena jog yra geriausias alus, o antra teip darydami suszelpsite aavo Vientauczius lietuvius.

POLISH---LITHUANIAN BREWING CO.

DANVILLE, PENN., A.

SPAUSTUVE.

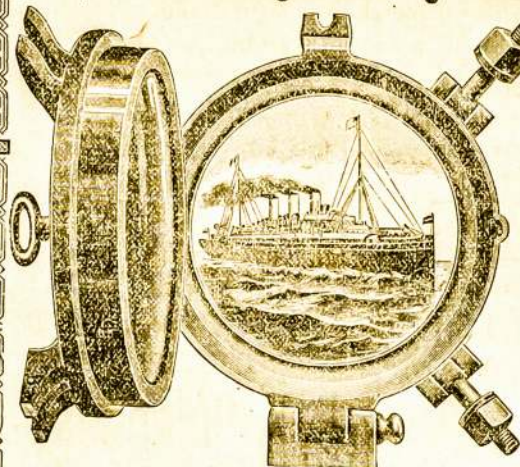
„Vienybes Lietuvninku“

224 E. Main Street, PLYMOUTH, PA.

Spausdinasi visokios knygos, konstitucijos del draugyszzių, apgarsinimai, tikietai, bilos, gromatos ir kiti visoki darbai. Darbas atliekamas greitai ir pigiai.

PARDUODA LAIVAKORTES

* Ant visu kialiū geriausių ir greicziausių laivu *

Siunczia pingūs į visas svieto dalis greitai ir pigėi. Norintis kad jo pinigai siuncziami į tėvynę neprazutų ir kuo greicziausiai nueitų tegul kreipiasi

Po TOKIU ADRESU pas mumis

J. J. Pauksztis & Co.

(P. O. Box 1018) 224 East Main Street, PLYMOUTH, PA.

6 West Main st. — tai yra mus numeris. 100 centų nupirke daugiau mėsos mus krautuveje, negu kokioj nors kitoj mieste. Kodėl? Mes perkame už pinigus ir parduodame už pinigus, uz tai niekur neprakiszame. Nepraszykite pas mus barguoti. NUMAZINTOS PREKES MUS MESOS KSACTUVE. 6 W. Main st. Plymouth, Pa.

CASH for acceptable ideas. State if patented. THE PATENT RECORD, Baltimore, Md.

PERŽVALGA.

— Vilniuje žada įtaisyti augsztesnį orės (agronomiską) institutą; užmanymas pakilo žemdirbių bendrovėje, o kitos tolygios bendrovės, kaip lygiai tuli miestai ir keletas szejp ypatų žada prisidėti su paszel-pa pinigais.

— Isz Londono raszo, kad neseniai atvykęs į lietuviszką parapiją kun. Szlamas vargu ilgai czia pabus, nes tarp kun. ir parapijonų kilo nesutikimai algos ir szejp reikaluose.

— Shenandoah'o lietuviai įtaisė lietuviszką knygyną, kuriam velyjam kuonogeriausios kloties.

— Priekulėje (Prusų Lietuvoj), kaip pranesza „Naujoji Lietuviszka Ceitunga“, buvo 13 Kovo didis lietuvių susiejimas. Vienatinis kalbėtojas, kurio vardo „Ceitunga“ nepaduoda, dailiai nurodė, „kad mums nieks daugiau neliekti, kaip tik patiems rupintis apie savo laimę, pasisekimą ir gerovę“. Susirinkimo siekiu buvo įkurimas draugystės, kurios „pareiga bus išleisti lietuviszkus pamokinančius rąstus“. Į pirmutinis draugystės sąnarius czia pat įsiraszė 44 ypatos. Tik jų skaitliuje nėra nė vieno pažįtamo tautiszkuose dalykuose vardo.

— Kalvarijos valseciuje, Suvalkų gub., Kalvarijos paviete, žmonės ant valseciaus susirinkimo pareikalavo nuo pavieto virszininko, kad iszkaklose butų mokinama bent 3 syk ant sanvaitės lietuviszkai. Dėl nemokinimo prigimtos kalbos, susirinkimas atmetė užmanymą apie įsteigimą naujos mokslinyczios.

— Jubilėjinis vysk. M. Valancausko komitetas per „Žvaigždę“ garsina, kad išleidimui to Lietuvos vyro rasztų sumesta jau į tukstantį dol.; prie tokių aplinkybių, komitetas žada išleisti visus M. Va-

lancausko veikalus, kad tuo tarpu pradžioje užmanytojai tikejosi vos du tomu perleisiant per spaudą. Tokiu budu, su pagelba geros valios ypatų, kurių skaitliuje buvo daug svetimtauczių, per vis anglų, bus atliktas stambus darbas.

— Susivienijimo prezidentas nurodo per „Tėvynę“ Delroy, Mich., kuopai, kad jos atsiliepinimas vieszam reikale: „Kokiu budu pakelti Susivienijimą?“ labjaus tinka „Vienybei“ arba „Lietuvai“. Naje, raszytai teisybei liko vieta tik „Lietuvoj“ ir „Vienybej“, o nieku budu ne „Tėvynę“, kuri sistematiszkai užsispyrus neskelbti visuomenės bausų, stengiasi juos tik iszpeikti.

Isz Lietuvos.

Jiezuas, Trakų pav., Vilniaus gub. Musų valseciaus žmonės visai neapszviesti, mažai supranta ne vien apie tėvynės ir draugijos reikalus, bet ir apie savo kasdieninius dalykus. Ant valseciaus susirinkimo renka į storastas, sudzias, starszinas ir deszimtininkus tik tuos, kurie daugiau degtinės nuperka. Toki iszrinktiejie patys visai tamsūs žmonės, prietam be savzinės; apėmę vietą, jie potam nori szinteriškai atsiimti savo kasztus, ką buvo išleidę, vaiszindami rinkikus. Už kokį rublį arba du jie nesidrovi parduoti žmogų arba ir visą sodzių. Rinkimus teipgi labai painioja Jiezno valseciaus rasztininkas (pisorius) Borovicz, nes kad iszrinktų szviesnius žmones, tai jam daug nutruktų ir jis turėtų pasiliauti su savo suktybėmis. Sztai, pereitam susirinkime valseciaus paskirtiejie (vibarni) pasiraszė, kad stulpai su paraszu kaimų vardų ir skaitliaus gyventojų turi buti visur vienodi; už pagaminimą tų stulpų valsecius tur užmokėti Vė-

zonių storastai 360 rublių; kaip žmonės sako, szits storasta įteikęs starszinau ir pisoriui po 10 rublių ir vibarniems po 1 rublį.

Jiezno klebonas, kun. Masuilis, daug yra padėjęs triuso ir rupesczių apie savo parapiją. Sziamė jis galėtų buti geru paveisdu kitiems klebonams. [Tarp kito ko, kun. M. įtaisė giesmininkų chorą, kurs kaip užgieda prie vargonų, gali pasigėrėti]. Klebonas draudzia girtuoklius nuo degtinės ir pesztynių, o kad, nesimuszty per atlaidus, įprasze valdzios, kad paskirtų kiek kareivių, kurie susipeszsius perskirtų. Vienog, isznaikin ti girtuoklystę ir musztynes — tai per sunkus darbas. Antai, per sutuoktaves viensėdyj Pazelvėj, pas Tamoszių Andruleviczių, atėjo garsus pasileidėliai ir pesztukai isz kaimo Labuvos: Nenartaviczius, Mikalauckas, Adomaitis, Szvarca ir daug kitų; jie pareikalavo sav degtinės, o negavę ėmė gaspadorius muszti, potam iszdauzė langus, sulauzė stalus, sumuszė puodus, sugriovė peczių, iszvogė mėšą ir rubus; nusineszė į Sundakų kaimą, viską pagerė. Gaspadorius, suskaitęs pragaiszties daugiau per szimtą rublių, apskundė juos valdziai; smarkininkai, nujutę bėdą, vieną kart atėjo pas Andruleviczių ir pagrumojo, kad jeigu jis toliau varys priesz juos savo skundą, tai jie nuszaus jį. Žmogus isz baimės turėjo atsiimti savo skundą.

Gale sausio, per sutuoktaves (svodbę) pas ukinininką Valadaką pesztukas Szvarca, apie kurį jau esu minėjęs, sumuszė su Beresneviciu, o negalėdamas jo įveikti, iszitraukė peilį, kurį visada nesziojasi, ir taikėsi szonan įvert, bet ans pakeldams į sykį ranką, apsisergejo nuo paskerdimo, tik ranką labai perdurė. Skundas nuejo į sudą, dar ne-

užbaigtas. Szvarca yra kampininko sunus; ką vasarą uždirba prie statymo namų, tai prageria, o ant žiemos pareina pas tėvą ir jį musza, jei negauna valgio.

Toki—pat girtuokliai apvogė Pesztuvėnų kaime ukininką Gudelį, iszkrausė isz svirno (kleties) rubus ir skrynias; juos visus suėmė.

Abelnai, vagių czia priviso labai daug; vagia nevien arklis ir isz svirnų, bet ir karves, kiaules, žąsis. Kas arsziausia, kad vietinė valdzia ant tokių nenaudėlių labai mielaszirdinga, nes ir jiems įlenda ne viena rublinė; bet tegul žmogų sugaus girioj su koku pagaliu arba tvore, tai nežino jau nė kaip bausti.

B. Gendras isz Paverkniiu.

Stakliszkieiai, Trakų pavieto. Guodotinas musų klebonas V. Butvydas, pabaigoj pereity 1900 m., pastatė augsztą jubilėjinį kryžių, ant kurio tobylcios padėjo lietuviszkai tokį paraszą: „Ant atminimo 1900 jubilėuszavu metu. Stakliszkių klebonas su parapijonais“. Gero paminėjimo vertas toks mutų dvasiszkojo vadovo pasielgimas, nes pirma nėjoks kunigas nenorėjo ir nekentė lietuviszkos kalbos, o prasti ir nesumanus musų žmoneliai sekdamo jų budą. Apie tai lengviausiai persiliudyti, nuėjus ant kapinių ir pažiūrėjus ant paminklų. Prisizvelgi zynomam paminklui ir sunku perskaityt — teip sukraipyta ir sudarkyta lenkiszkai; gerai dar kad ne rusiszkai.

Musų kraszte ukininkams blogas gyvenimas. Amatai teipgi skurdus, vos nedaugelis užsiima kriaucziavimu ir sziaucziavimu. Visa kupczystė ir vertelgystė žydų rankose. Czia durpų pilni raistai, bet jų niekas nekasa, nors malka dabar labai brangi, sieksnis aglinių siekia net 15 rublių. Musų žmogus tankiai daug dalykų

pūolė; pramonė, vaisba, visuomeniški darbai — viskas apsisistoję. Teip, muitas už įvežamus iš svetur daigtus baidisai numazėjo: pirmam szių metų ketvirtyj įjmta to multo vos 37,000 taelių, kad tuotarpu pernai metuose, tam pat ketvirtyj, buvo iszrinkta 120,000 taelių. Isz pradzių valdzios buvo pareikalavusios 300 milijonų dolerių atlyginimo, potam numuszė ant 200 mil., o dabar bene reikalauja tik 150 milijonų dolerių.

Sukylimas Mongolijoj ir provincijoj Chensi dar ne apramdytas; vyriausiu pasikelėliū vadu yra generolas Tung-Tu-Siang, kurį buvo ketinę smarčiai nubausti ir per tai suerzino.

Yra zinia, buk Kinų ciesorius sugrįzšęs į Pekiną 7 Geguzio.

Prancuzų kariumenė (apie 6000 vyrų) ir viena vokiezių brigada ruoszias keliaut atgal į Europą.

Pietinė Aprika. Vyriausias burų generolas Botha vėl įjeszko sutarimo su angliais. De Wet yra tam stacziai priešzingas, bet visos patirtos nelaimės jį teip įgriebė dvasiszka, kad, sako, jo protas pradėjęs klysti. Rasi, tai tik anglų pramanyta. Susikirtimai tarp priešzgniaujanczių pusių vis nesiliauja: szią savaitę vienam daigte burai suėmė anglų burį isz 100 žmonių, o kitam anglai sugavo 80 burų. Kapsztate vis siauczia juodasis maras: iki sziol buvo apsirgę 392 žmonės, isz kurių pasimirė 152.

Rusija. Czia lyg pradeda ermyderis nutilti. Caras net priėmė studentų deputaciją savo rumuose ir meilingai su ja kalbėjo. Rasi, ir virs koki pagerinimai studentų reikaluose, o viens tik pažadėjimas jų nuramdys ermyderį.

Caras laukia kukidžio ir jei-

gu tai bus vėl duktė, jau ketvirtoji isz eilės, o ne sunus, tai jis ketina iszszadėti sosto.

Dalis darbu.

Cumberland, Md. Meyersdale distrikte pakilo didelis straikas: darbininkai reikalauja po 55 ct. už toną anglies vietoje ikziol mokamų 50 centų.

Rochester, N. Y. Tapicierių (kąsienas apmusza) straikas užsibaigė; darbininkai tinka ant \$2,50 užmokeszcio prie 9 valandų darbo. Prietam darbdaviai apsiėmė pripažinti nuo 1 Geguzio unijos tiesas ir stacziai apkalbėti reikalus su unijos delegatu.

St. Paul, Ill. Susitvėrė tarnaiczių unija, prie kurios prisiraszė 218 merginų.

Houston, Tex. Bravorų darbininkai laimėjo straiką, užkovoję 8 darbo valandas.

New York. Iszrodo ant milziniško darbininkų straiko prie gelezinkelio New Jersey Central Railroad.

East Liverpool, O. Puodų fabrikuos darbininkai reikalauja pakėlimo mokeszių ir jei fabrikantai to reikalavimo neiszpildys, tai apie 170,000 žmonių stos į straiką.

Watertown, N. Y. 400 maszinių reikalauja įstatymo 9 valandų dienos darbo, prie to pat mokeszcio; jei fabrikantai ant to netiks, tai prasidės straikas.

Greensburg, Pa. Stato naują gelezies dirbtuvę, kurioj turės darbą 500 žmonių.

McKeesport, Pa. Greit įrengs naują plieno fabriką.

East Liverpool, O. Kalnakasiai užstraikavo, nes kompanija nenori pakelti mokeszcio ant 5 proc., kaip darbininkai reikalauja. Dėl tos pat priezasties pametė darbus angliakasiai Cherry Valley,

Grafton ir Leetonia.

Pittsburg, Pa. Dirbtuvės „American Bridge Co.“ pakėlė nuo 1 Balandzio darbininkams užmokestį ant 40 procentų; darbininkų tenai 2500.

Lucyville, Pa. Kalnakasiai reikalauja 8 val. dienos darbo; jei savininkai ant to netiks, kilis straikas.

New Haven, Pa. Stato dideles gelezies dirbtuves, kuriose darbas prasidės nuo 1 Liepos; tilps czia keli szimtai darbininkų.

Binghamton, N. Y. Dailydės pakėlė straiką, reikalaudami 8 val. darbo vietoj 9, prie to pat užmokeszcio.

Buttler, Pa. Stiklo dirbtuvėse, kurias padidina, bus naujos vietos 100 darbininkų.

Port Austin, Mich. Rado czia naujus anglių guolius, kur ketina įtaisyti kasykles.

West Lynn, Mass. Darbai gelezies fabrikuose ir skurų dirbtuvėse eina gerai. Darba lengva gauti.

Columbus, Ohio. Darbininkai prie statymo namų vienijasi, idant geriaus apginti savo reikalus.

Fall River, Mass. Medvilnių dirbtuvės pertraukė darbą ant visos szitos sanvaitės; 17,000 darbininkų turi szvęsti.

Ohio valstijoj pereituos metuos metuos iszkasta isz viso 19,426,649 tonų anglies.

Kietųjų anglių aprubėj iszkasta Kovo mėn. 4,830,559 tonų anglies.

Isz Amerikos.

Atmestas bill'ius.

Connecticuto valstijos legislaturai buvo perstatytas billius idant pripažinti darbininkams 8 val. diendarbį; bet žemutinis valstijos kongresas atmetė jį 160 balsais priešz 39.

Isz tekejo už katinu. Tai, be juoko, tikras atsi-

timas. Binghamton, N. Y., senmergė Editha Wagner paėmė szliubą su savo katinu, idant jis galėtų apimti visą jos palikimą. Wagneriūtė praminė katiną Eduardu, sakydama, kad jame tupi jos numylėtinio dvasia. Pastorius neapsiėmė duoti szliubą, tad ji nuėjo pas sudzią; už katiną davė atsakymus tulas isz Wagneriūtės pažįstamų.

Paroda Buffaloje.

1 d. Geguzio bus atverta Buffalo, N. Y., visatinė Amerikos paroda. Pagal apraszimus, ta paroda iszrodo labai graziai ir sako, pereisenti Chicagiszkę, nors ir anoji pasirodė geriausia isz iktol buvusių. Rumai labai puikus, o viduryj parodos iszkilęs milziniškas elektros boksztas, kurs iszties gali but vadintas svieto stebuklu. Jis turi 348 pedas augszcio ir apszviestas milijonais elektrinių szviesų. Lenkai turi įtaisę ten savo skyrių.

Per didelės aukos.

Ant Suv. Valstijų gelezinkelių kas metai zuva po 1600 darbininkų nuo visokių priezasczių.

Penktas vyras.

York, Pa., Katarina Runk, kuriai dabar 69 metai, palaidojus isz eilės 4 savo vyrus, susijieszkojo sam dar penktajį, nekokiį Sam. Haroldą, 38 metų — vyrą sveiką ir drutą, kaip meszkiną. Vyrą, kurs ima 4 ar 5 paczią, vadina bobkaliu, o kaip tokią moteriszkę pavadinoti?

Plotis szio kraszto.

Kaip parodė paskutinėji statistika, Suv. Valstijos užima 3, 622,933 keturkampių mylių plotį, isz kurių vandens, tai yra upės ir ežerai, užima 55, 562 keturkampių mylių.

Szimt amete mergina.

Browton, Ind., numirė czia senmergė Betty Dowling, kuriai 105 metai. Ji gimus Ken-

tucky 1796 m. Ypatinga, kad ji niekad nevažinėjo geležinkelio ir nenorėjo dvot nusitraukti ant potografijos.

Cigarų gausybė.

Unijos tabako fabrikantų pereinuos metuos išdirbo 1, 131,600,000 cigarų.

Speigos ir audros.

Pittsburg, Pa., apeliinkėse ir pacizam mieste siautė aną sanvaitę smarkios darganos ir vėtra; prsnigo ant 15 colių; strytkariai turėjo sustoti; geležinkelis vėlinosi. Vienam tik mieste toji dargana pridare pragaiszties už \$300,000.

Netoli maras.

Tvirtai patirta, kad San Francisco mieste atsirado maro liga, kuri jau nukirto 10 gyvasezių; apsigusių buvo 32, per vis kiniečiai.

Geležinis arklis.

Angliszki laikraszcziai paleido garsą, buk nekoksai Maxham pramanę, isz geležies padarytą, arklį, kurs gali atlikti visus darbus lygiai kaip gyvas arklis. Kas-zin, ar nepramanys tokio geležinio reporterio (ką žinias į laikraszczius paduoda), kurs nemeluotų?

Baisi eksplozija.

25 Kovo atsitiko kasyklėse Gates, Pa., „American Coke Co.“ baisi gazo eksplozija, nuo kurios nukentėjo 17 darbininkų; isz jų 12 mirtinai sužeistų, o 5 nelabai sunkiai; tarp nukentėjusių yra lietuvis Alek. Balazentis, o kiti italai, anglai arba vokiečiai. Eksplozijos priežastis buvo neatsargumas vieno žmogaus, kursai kitiems sžadė anglį su dinamitu.

S. J. Rice.

Geras svecias.

Burų prezidentas Kruegeris buvo žadėjęs atsilankyti Sv. Valstijose ir iszplaukti isz Rotterdamo 31 Geguzio. Bet dabar vel atszaukia ir sako, atvyks tik rudenij.

Kudikis — motina.

Jauniausia szitoj szalyj motina bene bus Mamie Anderson, 13 metų amžiaus, kuri aną seređą pagimdė vaiką; ji gyvena Camden'e, New York.

Slovakai virszum.

Pittsburg'e, pradėjo iszeiti nuo dviejų sanvaiczių slovakiszka kasdieninė gazieta „Slovenskij Dennik“. Lietuviai dar negal apie tai svajoti.

Nelaimė.

Norfolk, Va., 11 Balandžio truko katilas fabrike Builder Mfg. Co., per ką 2 žmonės žuvo ir daug sužeistų. Pati trioba, kur stovėjo katilas, iszgriauta.

Ugnys.

Detroit, Mich., nupleszkėjo vienas isz didžiausių fabrikų „American Radiator Co.“, per ką apie 500 iki 600 darbininkų neteko darbo; pragaisztį apskaito ant \$150,000.

St. Louis, Ill., nuo geležinkelio kibirkiszczzių užsidedę javų elevatorius firmos Storage Co.; pragaisztis isznesza net \$650,000.

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

Milwaukee, Wis. Czia nerperdaug lietuvių, bet už tai jie nemiega ir visaip lavinasi, ypacz žymiai darbuojasi atvažiavusieji isz Gilbertono, kurie geriaus suprinta tautiszkus reikalus. Sztai, per velykas, ant vakarėlio pas p. Leszkaucką, svecziai gražiai linksmindamiesi atminė savo vargstančius brolius ir sumetė keletą skatikų kankintiniams, kurie, rasi, badu mirszta Rusijos sniegynuos. (Aukautojų vardai paduoti tamtikroj vietoj. Redakcija).

Prisidedams prie klausymo apie suvartojimą atlikusių nuo parodos pinigų, asz iszreiszkiau savo nuomonę, kad jeigu mes atsidedjome svietui paveikslin-gai pasirodyti, tai tegul tie pi-

nigai eina ant iszleidimo „Parodos albumo“. O aukas kankintiniams neliaukime rinkę savo keliu, gelbėdami juos noro alkanu myriaus. Gal dar mes su tulais isz jų ir gyvi pasimatysime, tai mūsų szirdis pripildys džiaugsmas atliktos pareigos. K. Rutkauckas.

Elizabeth, N. J. Atsiskyrė su sziuom svietu 1 Balandžio Vincas Milius, 36 metų amžiaus; sirgo tik pustreczios dienos; į Ameriką pribuvo 1899 m. Geguzio mėnesij; paliko Lietuvoje gyvus tėvus, brolių ir seserį, o viens brolis ezia gyvena; paeina isz Kauno gub., Telszių pav., Kretingos parapijos.

Kadangi velionis prigulėjo prie „Lietuviszko citizens klubo“, tai jis puikiai palaidotas klubo kasztais ant airių kapinių.

Czia mūsų tautiečiai turi gražų paveisdą, kaip naudinga prigulėti prie minėto klubo, kurs prietam moka kasztus isz kasos, nekolektavodams nuo sąnarių, kaip kitos draugystės. Mokestis klubo sąnariams — 25 centai kas mėnesis.

Sekretorius P. Pecziokas.

Philadelphia, Pa. Lietuviai czia kruta ir rupinas apie savo apszvietimą ir pakėlimą tautos. Kiekviens isz lietuvių, apsigyvenusių Philadelphiaj, tą pripažins, o ir visi tautiečiai, perskaitę szitą straipsnelį, patvirtins.

„Tėvynės Mylėtojų Draugystės“ komitetas surengė 31 dieną Kovo prakalbas, dėl didesnio pajudiniimo lietuvių szirdzių ir įkvėpimo jiems karstesenės meilės tėvynės. Apie susirinkimą buvo pagarsinta vienam tik naujam Philadelphiaj laikrasztyje „Lietuvyje“, bet tas apgarsinimas, rodos, negalėjo atneszti gero vaisiaus, nes „Lietuvij“ skaito tuotarpu vos keletas ypatų. Isz kur-gi dagirdo kiti, kad saleje

Caledonian, ant Pine ulyczios, antrą valandą po pietų, buvo susirinkusių lietuvių ir lietuvaiczių daugiaus per tris szimtus? Surinko juos į tą susiejimą tik karsztos lietuvių szirdys, jų noras iszkelti savo tėvynę.

Pirmiaus kalbėjo p. Unika, potam p. Dilionis, p. Daukszys, Draugystės prezidentas, ir p. Astramskas, po kurio dar laikė prakalbas pp. Szpera ir Linauckas.

Visos prakalbos buvo labai gražios ir pamokinanczios; kiti, rasi, truputį ir iszsiszoko isz tikrojo programo (apie tėvynės meilę), prikiszdami savo partijinius reikalus, bet gi prakalbos tiek mus suszildė ir suramino, kad ant kiekvieno lupų vieszėjo džiaugsmas isz supratimo, jog mūsų tauta dar ne kapuose, bet gyvuoja:

Galima pasakyti, kad nevien graži, bet ir linksma buvo p. Astramsko kalba, isz kurios matyt, kad jis geriaus už kitus suprinta lietuvių budą ir jų norus. Savo kalboje „apie meilę tėvynės“ ir „ko mums reikia“, jis dailiai iszrodė, koks nedateklius placziai lypsto lietuvius ne vien naujoj, bet ir senoje tėvynėje.

Savo kalbą p. A. pradėjo linksmu užklausymu: „ar žinot ką, asz imšiu, ką jus dabar visi mislijate“. Ant tų žodzių visi net atsistojo, klausdami savęs: kaip tai, isz kur jis gali žinoti mūsų mintis? Kalbėtojas, aiskindams „ko mums reikia“, parodė, kad pirmucziausiai mes turim iszsi-tobulint paprastam gyvenime ir pamest neszvarų savo budą, o mokintis gražiai žmoniszka visur apsieiti. Toliaus, su juokdinancziais prilyginimais, mokino, ką mes turim daryti, idant pakelti savo tautą ir pagerint savo buvimą Amerikoje.

Visos augszcziaus iszguldytos prakalbos davė „Tėvynės Mylėtojų Draugystei“ 12 naujų sąnarių.

Asz padariau ant susirinkimo vieną patėmyjimą, kurį drįsiu čia pristatyti: man rodos, neiszpultų ploti delnais kalbų viduryj, nes tai trukdina kalbėtoją; visur priimta palaukti kalbos galo ir tada gali ploti, jei yra noras, kiek telpa.

V. Žvirgždas.

Mahanoy City, Pa. Vietinės parapijos giedorių choras įtaisė 8 dieną Balandžio balių, kurį aplankė apstus svečių skaitlius, kaip iš miesto, taip ir iš apielinkų; ypatingai padaugino klausytojų pulką Sheandoah'rieciai. Tvarka salėje buvo gera, o jaunimo pasielgimas pagirtinas, dėlto giedoriai iztariam eilingiems sveteliams szirdingą acziu.

Sviete retai atsitinka, kad koks dalykas apsieitų be kliuczių; dus teipgi neaplenkė pavydas: tulas maziukės salės savininkas tyczia apgarsino teipgi balių toj paczioj dienoj, ant kurio leido už dyką, idant užkenkti giedorių bendrovei; buvo ir tokių pavienių ypatų, kurios, kaip sakoma, ugnim spjovė. Bet nežiurint ant visų tų tramdymų, mūsų užmanymas nusisekė prideranciziai. Pelnas, teisybė, ne perdidelis, nes gryną pinigų atliko tik 5 doleriai, kuriuos bendrovė paskyrė ant vyskupo Valancziaus rasztų.

Tie amžini ergeliai tarpu savųjų daro mums tik vieną gėdą ir gaiszina tikrą darbą. Kada gi mes susiprasim?

A. Giedorius.

Reikalai

„Tėvynės Myl. Draugystės“

Kuopoms „T. M. D.“

Sziuomi praneszu kuopoms „Tėvynės Myletojų Draugystės“, jog knyga „Baudžiava Lietuvoje“ tapo paduota į spaudą „Lietuvos“ spaustuvei ir neilgai trukus bus atspaudinta. Tai yra puikus istoriskas rasztas. „Vienybės“.

gi spaustuvei paduota „Geologija“, kuri iszeis su 47 iliustracijoms ir kurios spaudinimas, kaip diktos knygos, užsitrauks ilgiaus. Taisymas ir peržiurejimas rankraszczio buvo priezastis, jog tik dabar buvo galima į spaudą paduoti.

Kuopos ir pavieniai sanariai užpraszdomi susizinti su manim pirmiaus negu knygos, atspaudinus, bus iszsiuntinėjamos, ypacz, kurie yra permaining savo adresus, ar persikelę į kitas vietas, nes iszsiuntinėjant paskutines knygas daug nesmagumų turėjome. Į kitur siųsti siuntiniai sugrižo, neradami adresatų, o pora siuntinių visai dingo, matomai kas kitas priėmė, o veliaus gauname laiszkus su rugojimais, o kaip kada ir visai asztrių iszbarimų reikia iszgirsti, jog mes knygų jiems neatsiunčiam, o mes tik tada dasiziname, jog jie jau visai kitur gyvena.

Kuopos yra užpraszdamos raginti ir kitus tautiecius, dar neprigulinczius prie mus organizacijos, pastoti sanariais T. M. D., paaiszkinant jos mierius ir uzduotę, parodant jos naudingumą ir reikalingumą, kaip ir tai, ką ji yra iki sziol atlikusi ir kiek ji gali nuveikti ateiteje, jeigu mes ją remsiame, visi prie jos priguledami ir stengdamiesi kas kart daugiau nuveikti. Tai gi, broliai, didinkime visur skaitlių Tėvynės Myletojų Draugystės sanarių.

N 23 kuopa Cleveland, Oh., naujai prisiraszė:

1175 J. Martiszius užsim. -60

1176 J. Radzeviczja -30

Seni užsimokejo:

N. Olszinskas -60

M. Olszinskiene -60

J. Adomaitis -60

J. Grėbliunas -60

V. Dagilaitis -60

J. Radzeviczja -60

L. Baltrukonis -60

J. Markeviczja -60

J. Nevrons -60

K. Szvipas -60

J. Jasaitis -60

A. Kazlauckas -60

J. Peczkaitis -60

J. Tiszkeviczja -60

V. Zemaitis -60

M. Vareika -60

N. Martiszauckas -60

F. Daneviczja -60

J. Kuncaitis -60

M. Jankauckas -60

P. Vaiszvila -60

N 10 kuopa Pittsburg, Pa.

naujas:

1177 A. Saukaitis -60

Seni:

K. Gedeminas -60

J. Jasaitis -60

A. Dydjurgis -60

A. Paulekas -60

A. Petkauckas -60

A. Gustainis -60

K. Balezius -60

J. Dominaitis -60

J. Kazlauckas -60

P. Sziaulis -60

P. Vekteris -60

M. Urlakis \$1,00

J. Kvedaris -30

J. Mockeliunas -60

N 30 kuopa Thorp, Wis.

nauji:

1178 B. Maslauckas -60

1179 B. Akramaviczja -60

F. Akramaviczja -60

J. Kurtinaitis -60

J. Kiguolis -60

F. Kurtinaitis -60

J. Kurtinaitis -60

F. A. Mikolainis -60

S. Maczys -60

Bridgeport, Conn. (pavieniai)

J. Dulbys užsimok. -60

P. Petraitis „ -60

Sekret. A. Ilgunas.

Aukos kankintiniams

Isz Plymouth, Pa.

V. Deimanta -25

Isz Milwaukee, Wis.

A. Barkauckas -25

A. Leszkauckas -10

Ona Leszkauckienė -05

A. Leszkauckutis -05

Izabela Leszkauckutė -05

V. Diminckas -10

Bronė Diminckienė -05

J. Krataviczja -05

Pranė Kratavicziene -05

K. Butkauckas -25

Buvo \$34,30

Labu \$35,55

Aukosant „Freedom“:

K. Rutkauckas, Milwaukee,

Wis. -25

A. Stanynas, Brooklyn, N. Y.

\$1,00

Buvo \$30,66

Labu \$31,91

Redakcija.

In darbą ir szviesą!

Skaitant laikraszczius ir szeip prisizirint, galima patėmyti, jog daugelyj vietų czia Amerikoje lietuviszkos moters ir merginos pradeda kilti į augsztesnį supratimo laipsnį, ne kaip pirm trumpo laiko, kada jos nekiek nesirupindavo apie savo gerovę ir tiesas. Szįadien jau tankiaus parsieina iszgirsti susitvėrus lietuvaiczių draugystes, prisiraszius prie Tėvynės Myletojų Draugystės, aukavus nors po nazlės skatiką ant tėvynės reikalų. Vienog, per tuos szviesos progiedrilius, su gaileszciu galime matyti, kad didmena moterų vis po senovei dvasiszškai snaudzia, nesirupindamos pasikelti tikram supratime. Isz tos pusės reiktų pasiskusti ir ant Scrantono draugseserių, kurios mazai kuom iszreiszkia gerus geismus, kaip savo paczių apsiszvietime, taip ir numanyme apie draugijos ir tėvynės reikalus. Neteisinga butų kaltinti už tai paczias mūsų moteris ir merginas: greicziaus iszpultų tą kaltę mesti ant vyrų. Mūsų vyrai patys ne kiek rupinas apie apsiszvietimą ir tankiausiai praleidzia savo laiką ne visai priderancziu budu, nebudami, isz dalies, liوسي nuo neblaivaus gyvenimo. Naudą skaitymo knygų ir laikraszczių jie teip pat menkai supranta ir per

tai szviesos szaltinis uzdarytas teip lygiai jiems, kaip ir mums.

Nedyvai per tai, kad daugumas musų moterų ir merginų laiko už mirtiną nusidėjimą skaityti moksliskas knygas arba prakilnesnius rasztus. Ir kaipgi kitaip sanprotaus, jeigu nėra kam paaiszkinti joms, kiek gero yra pažinime patoges nių rasztų? Musų tarpe truksta tokių žmonių, kurie tikrai atsiduotų lietuvystės darbams ir paakinimui mažiaus suprantanczių apie kitokius reikalus. Tarpais iszvystam ir vyruose gerus norus, bet tai tankiausiai atsitinka tik prie stiklilio, o su paskutiniu garu iszynksta ir geri pažadėjimai. Atkartuju, kad čia visgi ne be kelių geros mislies vyrų, bet jų ir menkas skaitlius ir negana juose atsidėjomo.

Laikytos 1900 metuose prakalbos nemažai sujudio musų visuomenę, ne vien vyrus, bet ir moteris. Iki sziai dienai visi gėrisi tomis prakalboms ir butų velytina, idant pas mus tankiaus butų įrengiami susirinkimai su kalbomis, nes gyvas zodis, be abejonės, ne vieną patrauktų prie geresnio supratimo.

Apgailėtinas daigtas, kad prie czionyksztės kuopos Tėvynės Myletojų Draugystės priguli tik viena moteris ir viena mergina, nors čia lietuvaiczių apstokas skaitlius. Diei reikalinga raginti draugseseres, idant skaitlingiaus prisirasztų prie tos garbios draugystės, į kurią prigulėti turėtų buti privalumu kiekvieno be skyriaus lietuviu.

Noriu tikėti ir tikiu, kad netolymoje ateitėj viskas užzengs ant geresnio kelio. —

M. S. Lietuwaitė.

Kokiu budu pakelti Susivienijimą?

Musų „Susivienijimas Lietuvių Amerikoje“ gyvuoja jau 15 metų ir per tą laiką, rodosi,

galėjo apie jį patirti visi lietuviai ir prie jo prisiraszti, teip, kad sziądien vietoje 1500 sąnarių, turėtų prie Susiv. prigulėti 15,000 ir dar daugiaus.

Jug, isz vienos tik liet. kolonijos, kaipo Chicago, Brooklyn, Philadelphia arba Sheandoah lietuviai tik prigulėdami, padarytų daug didesnį skaitlių, negu dabar isz visų Suv. Valstijų ir kyła klausymas, dėlko lietuviai nepriguli prie Susiv. ar nesiraszo prie jo?

Priezasazių yra keliolika. Svarbesnes isz jų yra: tikyba, kunigai ir posmertinė.

Susivienijimas pradžioje buvo vardu „Susivienijimas Lietuvnikų Amerikoje“ bet toks, kad į jį galėjo prigulėti tiktai vien katalikai ir paskiaus, po kun. A. Burbos įtekme, tapo perkeistas ant „Susiv. Lietuvių Katalikų Amerikoje“ kas buvo neteisinga, nes prie Sus. negalėjo prigulėti lietuviai protestonai. Paskiaus pasirodžius esant nepraktiszku, vardas tapo atkeistas į „Susiv. Lietuvių Amerikoje“, su daug laisvesne tikėjimiszka pakrapa. Tokia tikėjimiszka spalva visados kenkė Susiv. ir skyrė lietuvius, o ne vienyjo.

Kunigai, budami Susivienijimo virsziniukais, per visą laiką teipgi kenkė Susiv. augimui. Kunigai Susiv. padarė įrankių palaikymo savo įtekmes žmonėse, bet be vaisiaus. Neango Susiv. ir nu puolė kunigų įtekme. Kada kunigai pradėjo keikti progresistus, niekinti skaitymus grynė žmonėms skaityti, tada progresistai atsitraukė nuo organizavimo Susiv. kuopų, ar kunigai budami Susiv. valdininkais, tokius iszmetė isz Susiv. Nemažai yra tokių žmonių ir szaunių agitatorių, kurie prie Susiv. nepriguli vien dėlto, kad kunigai yra jo valdininkais. Kunigai buvo valdininkais per 15 metų ir Susiv. neaugant, vertėtų jiems atsakyti nuo valdininkystės — tegul

valdininkautų nekunigas, jeigu to visuomenė reikalauja ir augimas Susiv. Po teisybei, jug kunigams nė neverta visai priguli Susiv. prigulėti. Jiems posmertinė nereikalinga, nes jų nelieka nė paczios, nė vaikai mirus. Susiv. konstitucija rodo mierį „parengti tautiszkas prakalbas. Susivienijimas, Centraliszkas Susiv. komitetas ir visi Susiv. sąnariai, privalo rupintis ir boti, kad tarp lietuvių butų sutikimas, brolystė ir vienybė (puslapis 6)“. Kunigai, nesumanydami kaip Susiv. tempti, visai nežiurėdami konstitucijos, nė gėdos nuo žmonių, koznas norėtų jį iszsitepti ant savo kurlialio. Kn. Sutkaitis buvo pasirengęs Susiv. pagauti į savo rankas ir nepasisekus, ant kerszo sutvėrė „Sandarą“, atitraukdamas keliolika kuopų nuo Susiv. Kun. Szedvydis apskundžia Susiv. Centr. Komitetui vel draugystę už surengimą tautiszkių prakalbų, ir Susiv. prezidentas, kun. A. Kaupas, terioja draugystę, gandina atėmimu czarterio. Kun. Saurusaitis, vel nepatikus kam, tvėrė naują katalikiszka kuopą. Tai kun. Milnkas vel jieszko ir nesuranda budistų Susiv. ir nor juos iszmet, pasakoją žmonėms tą, apie ką tiejie pirmu kartu girėdi ir nieko nesupranta.

Sztai dar argumentas. Detroito ir apielinkėje yra apie 400 lietuvių; 300 protestonų ir 100 katalikų. 1893 metuose M. Mockus užmanė įkurti Susiv. kuopą. Apie tai iszgirdė kn. Valaiczio szalininkai, kaip Vincas Lenkaitis ir kiti, apsiginklavę sergėjo Mockaus kiekvieną žingsnį ir jieszkojo progos anam sveikatą atimti, vien dėlto, buk jis yra prakeiktas bedievis ir prieszas kn. Valaiczio. Kn. Valaitis net per iszpažintį klausinėjo žmonių, ar jie nekada su Mockum kalbėję, ir jeigu buvo kalbėję, tai gavo sunkiai pakutavoti.

Mat tas bedievis užsimanė patraukti lietuvius į kokį ten Susivienijimą — turbut pagonų. Žmonelės, nieko nesuprasdami, džiaugėsi isz kun. V. persergėjimų, kad nenukrypo ant pagonų ir daugelis buvo gatavi užmuzst tą prakeiktą Mockų. 1893 m., 11 Lapkriczio, Mockus vaiksziudamas per lietuvių gyvenimus, ragino juos ant susirinkimo, kad įkurt Susiv. kuopą, tai namuose A. Ambrazo, V. Lenkaitis, narsiausias kun. V. kareivis, užpuolė ant Mockaus, ir kas butų nusidavę, jeigu ne kiti lietuviai Mockų butų apgynę?

Mockus, vienog, nenusigėdams grąsinimų, savo mierį atsiekė. 12 Lapkr. 1893 m. susitvėrė Detroito Susiv. L. A. kuopa isz 25 sąnarių, kuri ir prie sziądien gerai laikosi ir prie jos jau priguli net tie, kurie kėsinosi Mockui sveikatą atimti, kaipo V. Lenkaitis ir jo draugai.

Isz to matoma, kad musų žmonės savo protu negyvena ir tankiai duodasi pasiklaidinti, įtikeję į kunigus.

1894 m. vidurvasaryje ateina kartą pas Mockų du lietuviai protestonai, A. Grunas ir A. Alsztoleris, kaipo pasiuntiniai nuo savo santikių, kad iszsiteirautų, kaip jie galėtų prigulėti prie Susiv. L. A. Mat prie Susiv. norėjo prigulėti daug protestonų ir jų moterijų. Mockus, pažiūrėjęs į Susiv. konstituciją, jiems atsakė nė szio nė to. Nusprendė klausiti Susiv. prezidento, kn. A. Burbos, kaipo kerszo tėvynainio. Mockus viską apraszė kun. Burbai ir sulaukė tokį atsakymą:

„Garbus Tautieti! Tie du vyrai protestonai, norinti prigulėti in Susiv., tegul suraszto vardus visų lietuviszkių protestonų, norinczių prigulėti in Susiv. ir siunczia su praszymu Centr. komitetui, kuris apsvarstės tą dalyką, duos jiems atsakymą.

Tegul raszo jie patys nuo savęs be Tamistos pagalbos. K. A. Burba, „Susiv. prezidentas“.

Mockus, perskaitęs kun. A. Burbos atsakymą užklausė Gruno, kaip nori daryti ir taisyti atsakė: „Brolau, asz sziteip mislyju: Jeigu jau mes protestonai negana geri žmonės, negalime tikt j Susiv. kaip jus katalikai, tai duokim pakajų su viskuom. Lik sveiks“.

Ar tai nēr iszkada Susivienijimui, padaryta per kunigus?

1894 m. 2 d. Balandžio Mockus isziuntė pas Susiv. knygū, kn. J. Zlotorzinską \$3,25, reikalaudams Susiv. ženklelių; dviejų sidabrinųjų ir vieno auksinio, kurio vietoje gavo misinginių. Auksinis ženklelis buvo Pranui Strakalaiciui, dabartinio Susiv. kuopos virszininkui Detroit'e, kuris misinginio ženklelio nepriėmė ir reikalavo auksinio arba pinigų atgal. Mockus buvo pažadėjęs Strakalaiciui auksinį ženklelį parupint, o negalėdams, sugrąžino savo pinigus Strakalaiciui, o tą misinginį ženklelį laikosi atsiminimui kunigų darbsztumo ir teisingumo.

Mockus apie tą visą suklastavimą ženklelių paraszė kun. Burbai, kuris atviru laiszkeliu atsiliepė sziteip:

*Pedagogos Gauke! - Meldin
proventi. Fr. Strakalaiciui, jog
jo pinigai nē rinkti neapuly.
Kas tik rinkliu doymo tik vienas
knygis yra veltis, o centrali...
atliks tik doymas kaip revizant ir
jogol konstitucija.*

*Su gūdone
K. A. Burba
„Susiv.“ prezidentas.*

Kun. Burba pripažino, kad kun. Zlotorzinskas ženklelius suklastavo, misinginius parda-

vė už auksinius ir pinigai dingo jo kieszniuje. Kun. Zlotorzinskas apgavo Susiv. sąnarius ir Susiv. kasą.

Kun. Burba per Susiv. seimą 1894 m., kilus klausymui apie suklastuotus ženklelius, gynė kun. Zl. nors jį savo raszte kaltino ir paskui nutarė ant seimo tuos misinginius ženklelius pardavinėti po 30ct. už kasztų prekę. Kun. Burbai lengvai sekėsi pertikrinti seimo delegatus, nes tiejie ant visko pristojo, ko kunigai norėjo.

Kun. Sutkaicziui, kaip Susiv. knygūi tapo nusiusta daug ženklelių. Kun. S. juos pardavė ir sąnariai neszojo juos. Kada reikėjo atsisteisti, kun. Sutkaitis surenka nuo žmonių sudėvėtus ženklelius ir sugrąžina juos Susiv. kasieriui. Seimo delegatai matė tuos ženklelius ant 15-to seimo. Kas norės dabar nudevėtų ženklelių ir kas už juos užmokės, nors kasztus padarymo?

Susivienijimui kenkia teipgi nemažai maža posmertinė, dėlko daugelis lietuvių priguli prie svetimauczių susivienijimų. Ar negalima jau iszrasti budą, kuris pakeltų tą mūsų organizaciją?

„Tėvynės Mylėtojų Draugystės“ komitete nėra kunigų ir ar toji organizacija neauga?

T. M. D. Vietomis visaip keikė naujas kuopas ir sąnarius. O ką raszė kunigų „Garsas“ apie T. M. D.? Tacziaus pasirodo, kad visuomeniszka organizacija gal gyvuoti ir bujoti be kunigų globos ir apiekos.

Susivienijimas nepakils tolei, kol jis nepastos laisvu nuo pažvalgų tikejimo, įtekės kunigų ir bus maža posmertinė.

Kad pakelti Susivienijimą, padarykime jį prienamū dėl visų lietuvių be skirtumo tikejimo ir tikejimiszku pažvalgų, nes Susiv. nēr kokia tikejimiszka organizacija, bet pagelbinė dėl posmertinių ir tautiszka, ir kaip tautiszka turi buti atvira dėl visų tautiecių lygiai. Kunigai tur buti paszalinti nuo valdymo Susiv. Musų, ir visų tautų, istorija parodo, kad niekur tauta, szalis arba organizacija nepakilo, kur kun. buvo valdininkais, bet vis puolė. Posmertinė turi buti pakelta ant didesnės, kad dėl mažos posmertinės lietuviai neprigulėtų prie svetimtauczių organizacijų. Susiv. turi 1500 sąnarių, o gal daug daugiau lietuvių priguli prie „Związko“, „Spółkos“ ir tt.

Lai Susiv. kuopos tai apsvarsto ir paduoda savo nuomones per „Tėvynę“.

Delray, Mich. kuop. komitetas. Prez. Simas Urbantas, Kasier. Andrius Savickas, Raszt. Mikas Kupczinskas.

Virszui tilpęs rasztas buvo nusiustas dėl patalpinimo į „Tėvynę“, ant kurio kun. Kaupas teikėsi tik „atsakymą“ duoti (13 num.

„Tėvynės“) net dviejose skiltise smulkių raidžių. Nieko nesakytumėm, jeigu „Tėvynė“ butų kun. Kaupo savaszia, bet teip nēr. „Tėvynė“ teip lygiai priguli kiekvienam sąnariui kaip ir kun. Kaupui. Mes, lyg žinodami mūsų rasztą dingsiant kun. K. rankose, pasilikome nuoraszą ir dabar praszome „Vienybės“ tajiį patalpinti dėl abelno labo mūsų

Susiv.

Nė jokia redakcija niekadospasipaliekia raszto, jeigu nepatalpina ir visados sugrąžina raszėjui. Kun. K., vienog, turi kitokį supratimą. Netilpęs rasztas liekasi pas jį ir viskas. Jis tur tokią mislį tame, kad pasilikdams rasztą, kurs jam nepriguli, viską nuramdysės. Teip ir mūsų jis pasiliko rasztą bei kliszą, turbūt dėl „dokumentų“.

Kun. savo „atsakyme“ nukrypo ant M. Mockaus. Mes apie Mockų galime pasakyti, kad jis Susiv. iszkados nėra padaręs. Jis sutvėrė 1893 m. kuopą Detroit'e irgi mūsų, Delray. Jug ir kun. Kaupas tapo Susiv. sąnariu ant Mockaus prikaltėjimo, kada dar klierikavo Detroit'e. Ar gi teip greip butų Mockų užmirszęs?

Ant galo, mūsų kuopa ant susirinkimo 3 Kovo nutarė vienbalsiai paskaityti neteisingu iszmetimą isz Sus. pp. Damiujonaiczio ir Tareilos, prigulinczių prie 11 kuopos Waterbury, Conn. Ant XVI seimo neprivalo buti gaiszinamas laikas ant svarstymo ar kratinėjimų slaptos kunigų policijos skundų ir visas tas veliņys turi but atmetas be mažiausios atydos, o visas centraliszkas komitetas turi atsaukti per „Tėvynę“ savo netikusį apszmeizimą tų tautiecių, juos perpraszyti ir prisipažinti prie savo kaltybės. O kad to nenorės padaryti, tai turi buti ant visados paszalinti isz Susiv., kaip ardytojai organizacijos.

Kuopos Komitetas.

Valdymieru algos.

Visos szalys dar teip neatsakancziai surėdytos, jog prilaiiko valdymierus po yvairiais vardais, kaip tai: cesorius, karalius, sultonas, kunigaiksztis, prezidentas, kurie, kaip tranai, penisi žmonių sukrautais turtais, patys neneszdami

nėjokios naudos. Visi tie traukai gerai apmokami, kaip matysim iš szitų zinių.

Didysis Badeno kunigaikštis gauna kasmet 1,897,698 markes; vieszpattytės pelnas, tai yra izdo jėmimai, 82,505,986 markes.

Bavarijos karalius serga ant proto, tai įstatytas tenai regentas; abiem jiem paskirta 5,402,000 markių. Pelnas — 432,000,000 markių.

Belgijos karalius gauna po 9,300,000 frankų, o be to dar jo brolis 200,000 fr. Pelnas 452,246,618 frankų.

Danija duoda karaliui 1,000,000 kronų (1,410,000 frankų), o be to dar jo giminaiciams 223,240 kronų. Į izdą įplaukia 72,820,278 kronos.

Prancuzija moka savo prezidentui 600,000 frankų metinės algos, o kita tiek paveda ant kelionių ir pasirodymo. Izdo įplaukimai—pusketvirto milijardo frankų.

Graikija iszmoka karaliui ir jo įpėdiniui 1,325,000 drachmų (tiek, ką frankas); pelnas 112,206,849 drachmos.

Italija duoda karaliui 15,000,000 lyrų, be to dar jo giminei paskirta daug algų. Izdo įplaukimai 1,726,421,693 lyros.

Japonijos ciesaorius (mikado) ima 3,214,381 yeną (su virszum 20 milijonų frankų); vieszpattytės pelnas 246,953,075 yena.

Hollandija duoda savo karalienei 800,000 guldenų (1,700,000 frankų); pelnas 145,083,185 guldenai.

Austrijos ciesaorius ir Vengrijos karalius gauna 9,300,000 auksinų, abi vieszpattytės moka po pusę. Izdo įplaukimai: Austrijos 1,585,811,822 kronos, Vengrijos — 1,060,283,404 kronos.

Portugalija iszmoka karaliui 526,000 milreisy (apie 7 milijonus frankų); pelnas 52,188,125 milreisai.

Prusų karalius gauna 15,

719,296 markes; izdo įplaukimai 2,472,266,033 markės.

Saksonijos karalius ima 3,052,000 markių; pelnas 266,905,529 markės.

Zuvedų ir norvegų karalius turi 1,320,000 kronų (du milijonai frankų). Izdo įplaukimai: Zuvedijos 145,681,000 kronų, o Norvegijos — 95,685,200 kronų.

Ispanija iszmoka 9,500,000 pesetų (apie 10 milijonų frankų); pelnas 885,998,215 pesetų.

Virtembergo karalius gauna 1,799,459 markes; be to kunigaikščiai dar ima 265,849 markes; pelnas 82,222,000 markių.

Suvienytųjų Valstijų prezidentas turi dykai gyvenimą ir 50,000 dolerių algos; izdo įplaukimai 610,982,000 doler.

Anglijos karalius gauna 2,300,000 dolerių, neskaitant szej visokių pridėczkų.

Apie tokias despotijas kaip Rusija arba Turkija, nėra ką nė kalbėti, nes ten viskas terionų rankose. Rusų caras paskyrė sav kasmet po 25 milijonus rublių tik ant „iszėigos“, teip sakant ant smulkių reikalų. Gana pasakyti, kad Rosijoje vos užgema caro giminaiciui vaikas, tuo paskiria jam „ant vystyklių“ nuo 50 iki 200 tukstanczių rublių. O jų jug kiaura daugybė.

Naujos knygos.

— „Dirva“, kn. 17 ir 18. Kun. A. Burbos prozaiszki rasztai. Katalikų bažnyczia ir mokslas. Pust. 103+37. N 1-1901m. Shenandoah, Pa.

Visi rasztai, tilpusieje szitam iszleidime, buvo jau spaudinti yvairiais laikais, kiekvienas atskyrim. Kunigo Burbos veikalai susideda isz septynių apysakaiczių. Keturius isz jų: „Lyginai kaip ir paveilyta“, „Kareivio dukte“, „Senutis“, „Sugyvenimo vilnyse“ verstos isz latviszkos kalbos, viena — „Kuczios naktis“ vers-

ta isz lenkiszko, o dvi: „Dzuelkelio sapnas“ ir „Bedievio dangus“ — originaliszkos. „Tevyneš“ recenzentas užtikrina, kad paskutinis pieszinyš „Bedievio dangus“ raszytas ne kun. Burbos: su noru tam tikime, nes jis tik darto kaip knyga, teip ir velionio vardą. Bereikalo ta neva satyra czia įsipainiojo. Ar norėta kun. Burbos autoritetu priduoti jai svarbą, kurios ji negali turėti?

Antrąją „Dirvos“ dalį užima prof. Zahmo lekcija „Katalikų bažnyczia ir mokslas“. Kokia ne būtų keno nuomonė apie tuos dalykus, bet kiekvienš, savziniszškai protaujantis, turi pripazinti vertę tokiems rasztams, kurie mėgina apginti savo numanymus su pagelba mokslo iszvedimų (kad isz dalies ir klaidingai suprastų), o ne vienu aklu užsispyrimu.

Kalba, kaip k. Burbos rasztuose, teip ir kun. Miluko vertime, gera ir pati knyga graziai iszleista; tik būtų smagiau, kad būtų pridėta ir įturi rodyklė.

— Wisla. Mėnesinis laikrasztis, paszvestas mokslui apie krasztą ir žmones. Tomas XV, sasiuva 1, Sausis—Vasaris 1901 m. Varsava.

Tai yra jau nuo seniai užsi-pelnęs garbė moksliszkas laikrasztis, kurs paskirtas lenkų žemei, bet daugumoj užgriebia ir Lietuvą, ypacz kad didziausiu jo sandarbininku yra dr. Jonas Karłowicz, paeinas isz Lietuvos. Szitoj, ką tik dar iszėjusioje sansiuvoj, teipgi užtinkame tulus dalykus, palytinczius mūsų krasztą. Pirmvisoko, yvairus paveikslai: pusė to, kas yra jų knyguteje, imti isz Lietuvos szalių. Paminėsim juos visus: 1, Malėja prie girų (isz kaimo Merekie Dzisznos paviete); 2, Moteriszkė gruda piestu gruce (isz to pat kaimo); 3, Žemaitis isz Ubitos, Kauno gub., apygardės; 4, sena surinyczia Klima-

viczių Szalkave ties Vilkmerge. Visi paveikslai labai graziai nutikę. Isz rasztų, straipsnyje „Istorija slavėnų klėties“, lietuviszškai klėcziai (svirniui) paszvesta keturi puslapiai (68—72).

— Jubilejus arba budas įgijimo jubilejinių atlaidy. Lenkiszškai paraszė kun. F. L., C. R. 1901, Chicago, sparustuveje „Kataliko“. Pust. 38. Paminėta dėl statistikos.

Yvairios žinios.

Skaitlinių įstatymai. Vienas akylus matematikas susekė tokj pastebėtiną skaitlinių įstatymą, isz kurio matyt, kaip daug dar užslėpta gamtoje mums nepazįstamo:

Su skaitline 9.

$$0 \times 9 + 1 = 1$$

$$1 \times 9 + 2 = 11$$

$$12 \times 9 + 3 = 111$$

$$123 \times 9 + 4 = 1111$$

$$1234 \times 9 + 5 = 11111$$

$$12345 \times 9 + 6 = 111111$$

$$123456 \times 9 + 7 = 1111111$$

$$1234567 \times 9 + 8 = 11111111$$

$$12345678 \times 9 + 9 = 111111111$$

Isziurėjus į tą skaitlinių eilę, reikia didei stebėtis dyvinais jų simmetrijai ir nelukėtam nuoseklumui. —

Vilniaus archivas. Lietuvos sostapilėje yra Centraliszkas archivas senoviszkų akta — knygų isz dabarnykszczių gubernijų: Vilniaus, Gardino, Kauno, Minsko ir Liublino. Jame 26,000 tomų visokių aktų, isz kurių devynios dalys isz deszimties raszyti rusiszkoje kalboje. O tai dėlto, jog Lietuvos kasis Statutas 1566 metų įvedė Lietuvoje rusiszką kalbą, kaip valstijos kalbą. Ne dyvai, per tai kad ir rusiszki gavalai gerai buvo įsiszakniję Lietuvoje: baigentes XVI amžiui, Vilniuje pravoslavai turėjo 5 kliosztorius ir 20 cerkvių. Galbut, kad rusiszka kalba buvo paplytus Lietuvoj daugiauš, negu mislijama. Septynioliktam szimtmetyj,

nekoksai Jonas — Kazimieras Paszkevyczia (surinkimas aktų Vilniaus, Kauno ir kitų, prakalba, publ. XXII ir pridedimas) raszo tokias eiles (jos sustatytos rusiszka): „Lenkija žydi lotyniszka, o Lietuva — rusiszka kalba: be anos nepabusi Lenkijoje, o be szitos Lietuvoj gausi kvailio vardą; ten lotyniskas liežuvis emė virszų, czia be rusiszko neapsieisi. Žinok-gi jau, Rusija, jog tavo garbė nunoko visam sviete; linksminkis, rusine, nes tavo garbė neaptams amžinai“. Teip tai rusai anose gadynėse džiaugdavosi laisve ir prievylijomis po Lietuvos įstatymų sparnu.

Moteriszkė — profesorius. Liepos mėn. 1894 m., Rymo universitete turėjo vietą ypatingas egzamenas ant mokslų daktaro. Dvideszimetė garsingo prof. Antonio Labriola dukte, Teresa Labriola, perstatė universitetui moksliszka išzguldymą tēmos „Garbė tiesose“ ir puikiai apgynus jį prieš nekuriuos užmėtinėjimus, įgyjo garbė tiesų daktaro, arba, kaip Italijoje priimta sakyti, „liaurų vainiką“.

Teresa Labriola pirmąjį mokslą gavo savo tėvų namuose, kur ją lavino kaip tėvas, teip ir motina — moteriszkė su geru mokslu. Potam, ji lankydavo universitetą, nors tame rasdavo daugybę kliuczių ir nesmagumo, kadan-gi Italijoje pavyvyja ir iszjuokia tas moteriszkes, kurios veržiasi prie augsztesnio mokslu. Iszkentėjus ir pergalėjus viską, Labriola, kaip matėme, 1894 m. įgyjo laipsnį tiesų daktaro; ant to ji neapsistojo, bet lavinosi toliaus, o dėl praktikos užsiimdavo pas advokatą.

Praslinko 6 metai — ilgi sunkaus darbo ir kovos metai ir Teresa Labriola tapo pripazintą už vertą užimti profesoriaus vietą. Tai pirmutinis atsitikimas Rymo universitete. 10 Spalnio 1900 m. Labriola,

profesorių susirinkime, apgynė moksliszka savo iszguldyką „Kritiszka peržvalga naujausių teorijų apie tiesų paejimą“ ir puikiai iszdavė egzameną ant docento (teip vadinta pradedantį profesorių), kuris ekzamenas tēsėsi pusketvirtos valandos. Gavus „tiesų filosofijos“ katedrą, Labriola ant rytojaus, 11 Spalnio, perskaitė pirmąją savo lekciją, ant kurios buvo susirinkus daugybė kitų profesorių, studentų ir szejp publikos.

Jos brolis Alberto-Francesco jau nuo anų metų profesoriauja toje pat vietoj; tokiu budu, dabar Rymo universitete profesoriauja tris Labriolai — tėvas, sunus ir dukte, kuriai dabar 27 metai.

Universitetas moterims. Japonijos ciesorius (mikado) nevien yra pavelyjęs moterims liuosai užsiimti kokiu patinka mokslu valdzios universitetuos, bet drauge iszleido paliepimą, idant atskyrum pastatyti ir įtaisytą universitetą vienoms moterims, kurs turi visame kame buti lygus vyriszkiems universitetams. Iszpildymas to dalyko pavestas yra Japonų mokslincziams, zinomiems ir Europoje: baronui Swisadi, Mitsu ir Szibossuwa. Ant pastatymo universiteto paskirtas viens milijonas frankų; jį pradės tuo rengti, o pabaigti žada dar szią pat vasarą. Nuopelną tame dalyke reikia pripazinti Japonijos ciesorienei, kuri be paliovos ir su visu atsidėjimu kovoja už teip vadinamą emancipaciją (iszliuosavimą moterų nuo painiojanczių jas draugijos ryszių).

Reikalingas kriauczius.

Gerai mokantis kriauczystės darbą ir padorus vaikas, teatsiszaukia. Užmokestį gaus gerą.

J. Rekus
138 S. Mead str.
Wilkes-Barre, Pa.

Troszkimas.

Kad dieną niateini lankyti,
Tai nors sapne tankiaus lankyk;
Už vieną saldžią valandytę
Sakysiu „dėkui!“ tukstant syk.

Atlekk, kaip sziądien, vos suglaus mą
Akis iszdykėliai sapnai:
Asz jaunvedzių regėsiu džiaugsmą,
Kuriam pritars dangaus balsai.

Pabudęs, asz jaučiu — blakstieną
Suvilgo aszara karszta;
Bet vis atlekk, atlekk kasdieną:
Tos aszaros — gaivi rasa.

Maldauju ir tikiu: kaip saldus
Laksztingalos balsai prikels
Pavasario rozės, — teip maldos
Regėjimą tavęs man iszmels.

Meldžiu! asz perszulį ne vieną
Szirdies užmirsiu per tavę:
Kad negali ateiti dieną,
Lankykiš kartais nors sapne.

Kėksztas.

Isz Kekszto užraszu.

Žmogau,
Tu kirmine! dangus žydrus,
Po jo skliautu visiems ardu...
Tik viens — nesotus ir rustus —
Vaidų ir kraujo trokszti tu!...

* * *
Suklupsį sviete — slėpk szirdy apmaudą, —
Tik kantrybe atsieksi tu gerovę:
Nes ką dauzyti uolą — stovi,
Nė krustelia, o tav jug kumszczią skauda!

Netikri pranaszai.

Jie pats be szirdies ir visi supelėje,
O sako, kad svietas neturi szirdies;
Akis neiszmanymu pats apsideję,
O sako, kad žmonės daugiaus netikės.
Jie pats susibjaurinę guli purvyne,
O sako, kad žmonės vis elgias blogai,
Su praeite sąryszius patys pamynę,
Jie szaukia: „tu, sviete, vilties netekai!“
Jie siunczia pasaulei perkunus baisingus
Ir svietą vadina supyne niekszų,
Bet žmonės, — o! gėda, — tas sviets nedėkingas
Keliauja tolyn ir neklauso keiksmų.

Isz Bogusz'o.

Pasarga.

Antrą dieną Balandžio atplaukė į New York'ą garlaivis „Ethiopia“ iš Glasgow, Skotijoje, ant kurio teipgi buvo apie 30 lietuvių. Dauguma iš jų buvo perkeitę savo pavardes ant William Schmidt ar John Brown ir tt. Užklausti ateivystės virszininkų, pas ką keliauja, atsakė, jog pas Baroną ar Szimkų, kuris prisieina jam broliu ar giminaicziu. Virszininkai tuo suprato, kad Baronas ir Brown tai broliai, bet Brown yra angliszka pavardė ir už jos pasisavinimą musų „Brown'as“, kaip ir visi kiti prisieimę angliszkas pavardes, užsimokėjo po \$10,00 baudos Kastlegardeje tik ką atplaukę.

Szitas lai buna persarga visiems, kurie kreipia savo tikrą pavardę į angliszką ar kitokią, kad to daugiau nedarytų ir visiems pasakytų, nuo to saugotis. Iszkreipimas savo pavardės lygus yra parazymui svetimo vardo ant czechio, kas yra skaudžiai baudžiama. Amerikonai, pajutę musų ateivius su permainytoms pavardėms, ne nuo vieno iszlups deszimtinę, o neužmokanczius patupdys į kalėjimą.

Praneszimas.

Isz Vilniaus mus užklausia, ar nėra Amerikoje lietuvių — meistro pagelbiuinkų, kurie norėtų nuvažiuot į tą miestą.

Dabar tenai reikalingi geležies dirbtuvėje *kniedintojai* (tai yra, įvartytojai kniedžių arba nitų), o ilgainiu bus reikalingi *liejikai*, tai yra dirbikai formų, czekanszczikai, dirbikai modelių.

Pranesdami apie tai, mes nevelyjame savo tautieciams važiuoti be geros rodos ir tam tikro iszklausinėjimo. Reikale, galima kreiptis į musų Redakciją.

Musu dieles.

Žmogus, išgirdęs tokias kalbas, abejoja: ar duoti į sudą, ar ne. Ant galo, paklauso pagundų, — paduoda į sudą skundą. Kiek vargo, piktumo, rupesčių tenka nukęsti besibylinėjant su kaimynu. Kiek pinigų ant visoko reik padėti, o baigiasi tuom, kad nieko nelaimėjęs, prastoja ir savo; kiek žinom, ką paskui eina elgėtauti po margą svieta.

Šitie šunadvokačiai tai tikros musų dieles, siurbenčios musų kraują, ryjančios musų turčius. Jie suardo vienybę tarp žmonių, kurie norėjo sutikime gyventi.

Bet kas per vieni tie šunadvokačiai? kad jie blogą daro žmonėms, tai jau matėme, o kas jie tokie, — pažiurėkime.

Yra tai kokie nors raštininkeliai, prašalinti nuo vietų, ar šėip likusieji be užsiemimo per tinginystę ar ką-kitą. Į sudą jie nestoja, nes jiems nevalia stoti tam tikrose bylose; o kur gali stoti kiekvienas, tada žinoma, ir šunadvokačiams daleista; bet tankiausiai jie bijosi pasirodyti ir sudo rumuose, o slankioja tik pašaliais.

Prيرهikus kokios pagelbos, tegul žmogus kreipiasi prie tikrojo advokato. Jie yra mokinėsi ant to, žmonės labiau ištikimi, o jeigu atsitiktų kokia skriauda, tai gali pasiskųsti ant jų tam pačiam sudui. O nuo ano šunadvokačio nieko neatjieskosi, nes jis nėra advokatu, todėl nuo jo, kaip nuo advokato, nepelnysi nieko. Ir kiekvienas sudas pasakys: „kam su juo užsidejai? žioplį ir bažnyčioj muša“.

Tankiai išgirsi tokią nuomonę, kad advokatas — tai ne daktaras, gali kiekvienas advokatyte užsiimti; gana, sako, peržiurėti įstatymų knygas ir žinoti viską. Nuomonė ta visai klaidinga. Nereikia užmiršti, kad ir į tikrus advokatus einant, reikia pabaigti gimnazijos ir universiteto mokslą, žodžiu — reikia mokintis, kaip ir ant daktaro. Negana perskaityti, kas ten parašyta, reikia gerai suprasti, kodėl, kas ir kaip. Sakysim, kad ir kas-žin-kaip mokėtum visus poterius, o bet-gi tikėjimo mokslo neišprasi, kaip išėję tam tikrus mokslus kuniagai.

Todėl, prيرهikus apgynėjo (o kam tas neprisieina!), kreipkimės prie tikrųjų advokatų, o ne prie tų pakampinių; pas tikruosius greičiaus rasime rodą ir teisybę ir viską geriaus dasizinosime.

Bet kur kas geriaus būtų, kad mes atpras-tumėm dėl visokio niekniekio bylinėtis ir tųsytis po sudus. Ir svarbiuos reikaluos visada, prie gero noro, galime su artymu susitaikyti, o su mažais nešiotis po sudus, tai tik gaišinimas

savęs ir rustinimas dangaus.

Svetimtaučiai.

Nueik į miestą, ar į miestelį, mažai išgirsi lietuvišką kalbą: vis girdžias tai žydiška, tai rusiška, tai lenkiška. Kodel-gi teip mažai girdėti lietuviška kalba? Kur-gi lietuviai dingo? Jug, čia Lietuva? Prašalaitis nusistebės, radęs Lietuvos miestuose mažai lietuvių. Juos ras išblaškintus po svetimus kraštus o Lietuvoj tik sodžiuose. Žmonės veža ir pristato viską į miestą, parduoda svetimiems, o sav reikalingą vis gauna nuo svetimų. Tuos pinigus, kuriuos žmonės gavo už savo ukės vaisius jie duoda tiems patiems svetimtaučiams. O musų pačių žmonės, jieskodami duonos, išėina į Maskoliją, Siberiją, Ameriką, Apriką, pas mus-gi parsikelia gyventi svetimieje. Ar turi teip buti? — Ne, teip nepridera buti.

Žvilgterėkim į tuos žmones, kurie svetur išėina. Duoną jie nesidirba, gerai pragyva ir nebenori grįžti į savo tėvynę. O jug tenai į juos, kaip į prašalaičius, skersomis akims žiurėjo. Tikiu, kad tie, kurie svetur neprazuvo, — žmonės vikrus ir galėtų greičiaus pas mus duoną pelnyti. O pas mus įsivyravo ir viešpatauja svetimieji atėjūnai. Jiems mažai rupi, ar jie nuskaus čia gyvenančius žmones ar ne; jiems rupi tik jų kišeniūs; kada prisiplės musų kruvinu prakaitu uždirtų pinigėlių, tai vaziuoja į savo tėvynę ir tenai tuos pinigus pragyvena. Yra tai didelė pragaistis musų kraštui, musų žmonėms; kad jie gyventų čionai, jie dalį savo pinigų išleistų pas mus, atiduotų sodiečiams už visokius sodžiaus dalykus, atiduotų musų amatninkams, pirkliams, ir t.t., o jiems išsikrausčius, tie pinigai teks ano krašto žmonėms.

Ką gi reikia daryti, kad nebutų tokios pragaisties musų kraštui?

Reikia, kad lietuviai nekeliuotų svetur, bet tėvynėj pasiliktu, jeigu tik kiek gali. O mums, čion esantiems, reikia yvairiais budais paturėti čia likusiuosius inteligentus ir amatninkus. Apsigyveno kas norint iš musiškių: ar tai daktaras, ar advokatas, ar koks amatninkas — eikime tik pas juos, o ne pas svetimtaučius. Tada svetimtaučiai turės grįžti ten, iš kur pribuvo, ir daugiau nesikraustys į musų šalį. Tik pažiurėkime į žydus. Pas ką jie daugiausiai eina su reikalais? — Vis pas savuosius. Imkime nuo jų paveisdą.

Kits prikiš, kad nevisi gali grįžti namon, nes nevisi gali gauti vietas: daugiausiai vietų ant geležinkelių, prie mokslainių užima maskoliai. Sutinku su tuomi. Bet yra tokie amatai ir triušas, kur galime neužsileisti maskoliams, žydams, lenkams. O tai visi amatai: dailydos, kurpiaus, pirklio ir t.t., čionais mes lygus su

svetimtaučiais, jei dar ne stipresni, nes paeinam iš tų pačių žmonių, žinome savo prigimtą kalbą, turime iš mažens pažįstamų ir teip toliaus.

Paziūrėkime, kas per nauda būtų iš to, jei užsiimtume patys visu tuo, kas tik mums yra galima. Svetimtaučiai, atsibastę iš kur kitur, negalėtų skriausti mus, o kiti nė nekeliatų, išgirde, kad neverta tenai keliauti; nieks nevežtų mūsų pinigų į kitą kraštą, jie būtų čionai suvartojami; sugrįžtų visi mūsų išeiviai ir vieton svetimiems tarnauti, galėtų tas pėčias pajiegas padėti ant savo tėvynės gero; pakiltų mūsų tautiškas judėjimas, nes apšviestunai, kol jauni, minta Lietuvos oru, duona ir pinigais, o pabaigę mokslus iškeliauja į Prusiją ar kitur ir tenai, toli nuo Lietuvos, užmiršta apie ją, kad ji vargus kenčia, (sunku, kad rupėtų tas ko nemato ir apie ką negirdi), kad tie apšviestunai sugrįžtų atgal į tėvynę, tai iš to būtų didelė nauda: užkirtę kelią svetimtaučiams, jie prašalintų iš čia daugumą iš tų svetimtaučių; teip-gi šviestų ir keltų iš miego suspaustus brolius. Amatninkai atliktų didelį darbą, prašalindami svetimtaučius, ir nustumtų ne vieną mūsų diegę, kurių pas mus priviso teip daug.

Bet jie vieni nieko nepadarys, jeigu mes patys neisim jiems į pagelbą. Musų pačių nauda reikalauja, kad mes juos paturėtumėm.

O su svetimtaučiais elgkimės kiteip: neimkime pas juos nieko, jei galima pirkti pas savuosius nesiklauskime nuo jų jokios patarės, nešelpkime jų: tada tokie žmonės turės badu stipti ir nebenorės ilgiaus gyventi.

Tik drąsiai stokime į kovą iš vieno, ir daug tokių svetimtaučių išvysime iš Lietuvos.

Ponai.

Iki šiol minavojau apie tokias musų dieles, nuo kurių mes patys galime atsikratyti. Gali sakyti, kad tai vis menkos dieles, ką tik tuotarpu mus siurbia. Bet yra tokios siurbėlės, kurios geria musų kraują nematomai ir išgeria jį visą. Tos dieles žudys mus toliaik, kol bus surėdymas, kaip dabar.

Pakalbėsim dabar apie vieną iš tų dielių — ponus. Bet kas per daigtas tas ponas? Ar tai dvarponis, ar gydytojas, ar kunigas, ar kas kitas juodai apsitaisęs? Ne, nevisi bus čia ponais. Ponais vadinu tuos, kurie patys nedirba ir gyvi esti kitų darbu. Užsimanys ponas uždirbti pinigų, stato pabrūką, perka dvarą: samdo darbininkus, pats nieko nedirba, o gyvena už visus geriausiai. Tai tas yra ponas.

O gydytojas, siuvėjas, advokatas — ar ponai, ar ne? Jie nebus ponais, nes jie patys dirba, patys mokinosi amato, patys iš savęs pragyvena.

Ponai gali būti tik tuomet ant sviato, kol esti vergai, taudžiauninkai, tarnai, bernai, o jeigu jų nebus, tai ir ponai išnyks. Ir teisybė, senovės gadyneje (prieš-istoriškoje) nematome ponų, visi buvo lygus darbininkai. O toliaus, ar visuomet bus ponai? Tas priguli nuo to, ar žmonės ir toliaus duosis ant savo galvos ponu būti. Galime turēt viltį, kad susipras visi, dabar nuvargintieji ir suspaustieji, tad ponai išnyks, jie bus lygiais kitiems žmonėms.

Jug ponų ne teip jau daug, kodėl-gi jie įsivyravo ant tokio daugelio žmonių? Kokiū budu atsirado ponai ir galinčiai tai kitas klausymas kuriam čia ne vieta. Įsivyravę, tie dykaduoniai rupinas, idant viskas būtų teip, kaip dabar, nes persimainius padėjimui, visas jų ponavimas žutų. Karaliams, ponams, kunigams, valdininkams, — rupi, kad viskas pasiliktu kaip yra: vairyrais budais jie tą stengėsi užlaikyti. Prie tų dykaduonių prisideda ir daugelis apšviestunų, net ir kilusių iš tų pačių prasčiokų. Tai yra dideli paklydėliai, kurie neverti to mokslo, ką jie yra gavę. Jiems patiems tai ant gero neišeis.

Ponai nuo pat pradžios gyveno svetimu darbu, tokie pat jie ir dabar. Priminsiu tik pabirkantus. Samdo daug darbininkų, moka jiems algas. Iš kur-gi tie pabirkantai dirba, iš kur jie pratursta? — Iš tų pačių darbininkų prakaito. O už tai stengiasi, kad darbininkai būtų tamsūs, neišmanėliai, nuvargę; matai, tokius lengviaus spauti savo letena.

Matėme čia vieną pavysdį — pabirkantą. Tokie ir visi. Paziūrėkime, ką jie daro su visais varguoliais.

Ponų rankose visa valdžia, visa vyriausybė, apšvietimas, o ant tų ponų, — visų augščiausias ponas — tai caras. Kad ponų nebūtų, tai nė caro (karaliaus) nebūtų. Todėl ponai žiuri į carą, kaip į tikrą savo tėvą. Kur tik gali, caras visur apgina jų reikalus, nes turi savo rankose karumenę, urėdninkus, o gindamas ponų reikalus, rupinas ir apie savę. Caras į ponus žiuri, kaip į savo atspirtį; ant ponų pečių pastatytas jo sostas, o griuvus ar susilpnėjus ponams, jo sostas teip-gi sutriuškės.

Todėl carui labai rupi, kad ponai būtų turtingi, gerai gyventų ir jam ačiu sakytų (o kas ranką pakels prieš savo geradėją!) Gal kas pasakys, kad ne visus ponus caras myli, kitus persekioja. Kas teip sako, tas klysta. Caras ir jo tarnai persekioja tik tuos apšviestunus, kurie užtaria už prispaustuosius, o tikrų ponų nejudina, apdovanoja, prie savęs pritraukia.

(Toliaus bus.)

Isz visur.

Londono svetainėse ir karčiamose tarnauja isz viso 80 tukstanczių mergiuų, kurios dirba kasdien po 14 valandų.

Karės atsitikime, didesnės Europos vieszpatystės gali isz-veit į kovą sztai kiek karėvių: Rusija 5,400,000, Praneuzija — 4,145,000, Vokietija — 4,340,000, Austrija — 2,340,000, Italija — 1,900,000; Anglija-gi gali pastatyti vos 354,000 karėvių, o su kolonijų karumene turi isz viso 864,000 vyrų.

Iszspanijoj provincijoj Almodoras del Campo, užstraikavo 3000 kalnakasių.

Vilniaus miestas 1897 m. skaitė 154,000 gyventojų, kurių skaitliuje buvo 77,000 žydų, 40,000 katalikų ir 25,000 pravoslavų.

Vokietijoj apie tukstantis moterių mokinasi universitetuos; vienam Berlyne jų keturi szimtai.

Bremen'o kompanija „Norddeutscher Lloyd“, kuri daugiausiai veža atėivius į Ameriką, sudegino ant savo garlavių pereituos metuos 1,134,000 tonų anglies. Greitasis garlavis „Kaiser Wilhelm der Grosse“, tik vienam nuplaukimui isz New Yorko į Bremeną, reikalauja tiek anglių, kiek užtektų keturiems szimtams szejmynų ant visų metų.

Isz Vokietijos iszėjo pereituos 1900 m. į kitas szalis 22, 309 žmonės. Isz jų skaitliaus 19,338 žm. į Suv. Valstijas, o į Britiszką — Sziaurinę Ameriką tai yra į Kanadą, atkeliauvo vos 144 žmonės, tai matyt, kad vokiecziai neturi gerų žinių apie Kanadą.

Prusų Lietuvoj tiesia naują gelezinkelį nuo Pagėgių į Smalininkus per Vieszvilus.

Atsakymai.

M. S. Lietuwaitėi. Toki, kaip Tamistos rasztai visada ras vietą laikrasztyje: jie gairina viltį ir stiprina dvasią. Malonu būtų, kad Tamista ant to neapsistotum.

V. Žvirgzdūi. Už korespondenciją dėkavojam. Tik Tamista teiksiesi kitu kartu pridėti tikrą savo adresą. Redakcija užlaiko savo korespondentų vardus paslaptį ir be didelio, tiesiog prispirtino reikalo, niekam jų neiszduda, bet jai pacziai neatbutinai reikia žinoti autoriaus vardą. — Szitą pasargą malonės įsitęmyti ir visi kiti korespondentai.

Mahanoy City giedoriams. Be reikalo jus teip abejojote: „Vienybė“ visada duoda vietą teisybės balsui, ypacz kada jis izreiksztas tokioj suvaldytoj, kaip jusų korespondencija, formoj. Ir teisybė: kovokim ne blogais žodžiais, bet gerais darbais.

Susirinkimas.

Šanarius New York'o kuopos „Tėvynės Myl. Dr.“ ir visus kitus tautiecius kvieciame ant susirinkimo, kurs pas kirtas ant 28 dienos Balandžio, nedėlioje, 2 valandą popiet, p. Draugelio salėje, 73 Grand str., Brooklyn, N. Y. Komiteto vardan, *J. Naujokas.*

Teatras.

Baltimore, Md., Gegužio 7 dieną, bus atlikta teatre tragedija „Mindaugis, didysis Lietuvos kanigaiksztis, vieszpataves XIII amžyje“.

Perstatymo vieta — Germania, Maennerchor Hall, 410—412 W. Lombard str. Pradžia nuo 7:30 valandos vakare. Tikietai bus trejopi: 50—35—25 centai.

Broliai ir sesers! visi esat užkvieciami susirinkti kuokskaitlingiausiai, nes pelno dalis bus paskirta ant kankintinių už lietuvystę.

Tikietus galima pirkti pas sekanczias ypatas: 1) M. Ka-

baszinskiene, 214 W. Camden str., 2) Augustas Bertas, 620 W. German str., 3) V. Nagurauckas, 1823 W. Mulher str., 4) K. Baltruszaitis, 641 W. Lombard str., 5) M. Radaviczia, 705 W. Lombard str.

Komitetas.

Pajieszkojimai.

Asz, Jonas Samuolis, pajieszkau savo pusbrilio Juozo Gailiuno, paeinanczio isz kaimo Staliorų, Naumiesczio pavieto, Suvalkų gub. Jis pats, ar kas kitas isz tautiecių teiks is duoti man žinią ant tokio adreso: John Samuolis 86 Hill Side str. Wilkes-Barre, Pa.

Asz, Ona Ruszkiutė, pajieszkau savo dėdės Raulo Ruszkiio ir savo pusbrolio Juozo Kundokuczio, paeinanczių, isz kaimo Gaisrių, par. Pilviszkių, pav. Marijanpolės, gub. Suvalkų. Turiu prie jų svarbų reikalą ir teiks is jie atsiszaukti ant mano adveso.

V. Aliszauckas
Chapel Square
Mosend—Scotlaud.

Asz, Juozas Gutauckas, pajieszkau savo brolio Jono Gutaucko, paeinanczio isz Pajejonio parapijos, Vilkaviszkiio pavieto, Suvalkų gub. Turiu prie jo svarbų reikalą. Ar jis pats, ar geri tautieciai malonės suteikti man žinią ant szio adreso:

Juozas Gutauckas
30 View Park
By Bellshill—Scotland.

Lietuviszki kriaucziai

Siuva pagal naujusias madas ir sistemą Amerikos, visokias drapanas, kurios dailiausiai žmogui pritinka. Teipgi pataiso senas ir czystai iszvalo plėmus. — Visi pas savus.

J. K. Jaroszeviczia & J. Gvazdinskas
309 Millbury str.
Worcester, Mass.

Naujausios knygos.

Smertis. Daktaro pasakojimas. Paraszė Szventmikiš. Puslapių 32.

Daugumas ras toje knygoje, ko nesitikejo. Prekė 10 c.

Dvasiszki apdumojimai arba meditacijos. Kas mėgsta dvasiszkus skaitymus — turės ką pasiskaityt ant ilgo laiko, laksztų 571. Prekė 85 c.

Paveikslas**Dr. V. Kudirkos.**

Didumo — 19 colių ploczio, 24 colių augszcio, ant puikios popieros, su prisiuntimu 30 ct. Gaunamas „Vienybės“ redakcijoj.

Szitas paveikslas tojo mūsų užsitarnavusio tautieczio privalo rastisi kiekvieno lietuvio namuose kaip papuoszimas ir atminimas, kad tasai tautietis per visą savo gyvenimą trusė ant naudos savo tautiecių ir tėvynės.

Lietuviu užeiga.

Geriausie užeiga dėl lietuvių isz viso miesto. Prilaikau visokius gėrymus, kaip to: Alų, Arielką, Likierą, Vyną ir visokius Cigarus pirmos klesos, taipgi siuncziu pinigų į visas dalis svieto. Pardūdu Laivakortes ant visų linijų. Apart to dūdu kiekvienam prieteliszką rodą.

Todėl nepamirszkite jog mano HOTELIS po No 1837 Main Ave. Providence, SCRANTON, PA.

Petras Lipavyczia.

LIETUVISZKAS HOTELIS

PETER NOVAS

98 Northampton st.

WILKES-BARRE, PA.

Geriausie užeiga keleiviams ir nakvynė. Skanus gėrvmai, kvepentii cigarai. Restauraczią pirmos klesos. Lietuviai nepamirszkite.

Mylimi mano prieteliai.

Sziuomi paduodu žinią Jumi, jog mano „Kantoros Bankinis“ kursai per daug metų talpinosi po numeriu 1012 Carson st. dabar jau randasi po numeriu 1118 ant tos paczios uliczios ir toj' paczioje pusėje tikėtai antram bloke.

Kaip iki sziam laikui, teip ir toliaus mano Kontore, galima bus atlikt visoki reikalai naudingi dėl mūsų brolių, kaip tai:

Pardavimas laivakorczių (szipkorczių) ant greicziausių ir drucziausių laivų, ant visų linijų.

Siuntimas pinigų į visas dalis svieto.

Pardavimas tikietų ant geležinių kelių.

Rodos davimas ant visokių provų Lietuvoje.

Paraszymas doviernaszcių ir kitokių dokumentų dėl vedimo provų.

Paraszymas aktų ir kitokių dokumentų dėl pardavimo arba randavojimo žemės ir kitokių turtų likusių Lietuvoje.

Atėmimas dalių, ir paskclintų pinigų.

Vienu žodžiu paraszymas visokių dokumentų, lyginai kaip pas Rejentą Lietuvoje ir t. t.

Paduodamas tą žinią isztariu padėkavone visiems mano prietelems, už tai jog buvo teip meilingi atsilankyti pas mane su visokiais reikalais, kuriuos iszpildziau dėl kožno vieno teisingai, o per tai galėjau pakelt mano Bankinį reikalą teip augsztai jog dabartinem laike atsilanko pas mane su visokiais reikalais ne tikėtai mano broliai Lietujej arba Lankai, Slovakai, Rusinai ir Vengrai, bet ir kitokios tautos, kaip tai, Anglikai, Vokieciai, Prancuzai, Italai ir t. t.

Kaip jau visiems gerai žinoma, jog iki sziam laikui mano darbai buvo naudingi dėl kožno vieno. Deltogi prizadu ir ant tolymesnio laiko tarnaut dėl mano brolių teisingai ir užtikrinu, jog visada turėsit naudą isz mano tarpininkystės atlikime jusų reikalų.

Nuolankiai meldžiu Jus mylimi prietelei kurie pažystat mane, o esat iszvažiavę į kitus miestus, idant paaiszkimet mano pasidaravima tiems, kurie mane nepažysta idant koznas vienas atsiszauktu prie manęs su visokeis reikalais, o bus liuosas nuo žydiszkų žabangų. Rupinkitės mylimi brolei idant mes visi kaip vaikai vienos motinos Lietuvos glaustumės į vienybę ir nesikabintumėm ant žydiszkų meszkerių.

Velydamas visiems mano prieteliam kongeriausio pasivedimo

Pasilieku

Suguodone

P. V. Obiecinas

1118 Carson st.

S. S. Pittsburg, Pa.

BRAVORAS.
(CITY BREWERY CO.)
Kuriame išdirba skaniausią, geriausią ir sveikiausią **ALŲ ELIŲ** ir **PORTERŲ**
Po No 600 iki 612 Pearl str.
ELIZABETH N. J
PETER BREIDT
Locninikas.

DIDELIS SKLODAS
S. J. Mockaiczio
Užlaiko geriausią Vyną, visokio skaniausio Arielkos ir kitų slyrdį pastiprinančių gėrymų, teipgi skaniausių Cigarų, tik nepamirškite vietos
S J. Mockaitis
224 ir 226 South Main Str.
SHENANDOAH, PA

Ar esi kureczias??

Kožnas kuris yra kureczias yra išgytas nauju mūsų išradimu; kurie apsigema kurti yra neisgydomi. Naujas ir lengvas budas. Apraszyk savo negalę. Agzamhavojimas ir roda dovanai. Kiekvienas gali gydytis namie be didelių kasztų.
Dr. Dalton's Aural Institute,
La Salle Ave. Chicago, Ill.

BEST FOR THE BOWELS

If you haven't a regular, healthy movement of the bowels every day, you're ill or will be. Keep your bowels open, and be well. Force, in the shape of violent physic or pill poison, is dangerous. The smoothest, easiest, most perfect way of keeping the bowels clear and clean is to take

EAT 'EM LIKE CANDY
Pleasant, Palatable, Potent, Taste Good, Do Good, Never Sickens, Weakens, or Gripe, 10, 25, and 50 cents per box. Write for free sample, and booklet on health. Address
STERLING REMEDY COMPANY, CHICAGO or NEW YORK.
KEEP YOUR BLOOD CLEAN

DON'T TOBACCO SPIT and SMOKE Your Lifeaway!

You can be cured of any form of tobacco using easily, be made well, strong, magnetic, full of new life and vigor by taking **NO-TO-BAC**, that makes weak men strong. Many gain ten pounds in ten days. Over **500,000** cured. All druggists. Cure guaranteed. Booklet and advice **FREE**. Address **STERLING REMEDY CO., Chicago or New York.**

HOTELIS arba geriausia užeiga dėl darbininkų ar siaip žmonių. Kurie norite szi bei tą dasižinoti ir szalto aluczio Taurę iszsigerti vyno ir visokių arielkų, ar cigarėlių skanų užirukyti, ateikite pas:
Antaną Kalinaucką
18 N. Hancock st. **WILKES-BARRE**

ZINGEIDU IR AKYVA DĖL SVIETO.

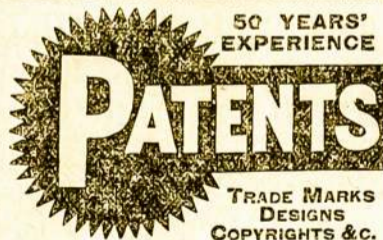
Tikrai vlenatinė gydykla ant užšaldinimo plaukų ant praplikusių galvų, teipgi į trumpą laiką sulaiko plaukų slinkimą.
Geriansia dantų gyduole: mūsų gyduole nustabdo Dantų skaudėjimą; keles minutes. Mes savo gyduoles gvarantavojam. Prekė tik 20c. Imant 6 bonkutes \$1.00. Siuncziam pacztu ir į svetimas szalis. Budas kaip jas vartoti yra parodytas keliose kalbose. Norint gauti visą rodą su informacijoje per laiszką adresavokit sziteip:
The J. M. BRUNDZA CO. Chemists
Box 2361. New York. U. S. A.

Temykit, Lietviai!!!

Nuo szio laiko paleidžiam žodynėlius kuo pigiausiai, idant kiekvienas Tautietis galėtų nusipirkti, ir davęs apsidaryti kieszenuje nesziodamas pasiziurėti kada jam prireikia kokio žodžio, vigadą turėti.

Lietuviszkai — Angliszkąjį gaus už 70 centų; Angliszkai—Lietuviszką už 30 ct., abudu už dolerį. Kas norėtų pirkti nesusiutus abu gaus už 80 centų.

Kun. P. SAURUSAITIS,
34 John st. Waterbury, Conn.

Anyone sending a sketch and description may quickly ascertain our opinion free whether an invention is probably patentable. Communications strictly confidential. Handbook on Patents sent free. Oldest agency for securing patents. Patents taken through Munn & Co. receive special notice, without charge, in the
Scientific American.
A handsomely illustrated weekly. Largest circulation of any scientific journal. Terms, \$3 a year; four months, \$1. Sold by all newsdealers.
MUNN & Co, 361 Broadway, New York
Branch Office, 625 F St., Washington, D. C.

Del vyru tiktai.

Az kencziau daugelį metų, kalpo pasekmę jaunystės iszdykumo ir peržengimą įstatymų prigimties. Az iszleidau ezimtus dolerų ant daktarų, nerandsnt pagalbos. Galiaus, lankantės savo szalije, az kreipiausi prie tulo garsaus daktaro Viennoje ir jis davė man gyduolų, kurios manę visiszkai iszgydė. Az apie tai pagarsinau savo draugams ir tie, kurie kentė phiziszkai, bandė ir iszgydytais tapo. Tada az visiszkai peršlindijau, kad kiekvienas kencziantis nuo tų ligų, gali atgauti sveikatą, vartojant tas gyduoles.
Daktaras davė man receptą ir gerai žinant, kad daugelis galėtu pasinaudoti isz jo, az pasiryžau antelkti jį kiekvienam, kuris pareikalautu. Az neturiu ką parduoti ir pinigų visai nenoriu. Az garsinu vien dėto, kad azi žinia ne vienam gali buti naudinga. Jeigu reikalaujete, raszykite idėdami markę ant atsakymo ir az atsiusiū jums tą receptą lietuviszko kalbol. **KARL JOHNSON,** 32 Hohman st., Hammond, Ind.

NEŠKAITYKITE!
Kapitalistai sako: kad darbininkai uzmano ir veikia, tai tas yra niekai.
Mes kuopelė darbininkų matydami jog mūsų sunkiai uždirbti pinigai tenka pateniamams karcziaminkams. Tai gi, uždėjome darbininkiszką karcziamą, kur lietuviai po sunkaus darbo galės sustipinti savo spēkas.
Keleiviai pribuvę isz kitų vietų gaus pas mus meilingą priėmimą ir prieteliszką rodą.
Lietuvių Prekybos SALONAS.
785 Bank str. WATERBURY, CONN.

Juozas Czernikas,

duodu visiems žinot, jogei parduodu LAIVAKORTES (szifkortes) ant visų linijų ir greičiausių Laivų jurėmis ir už pigiausia prekę.

Teiposgi siuncziu piningus į visas svieto dalis greitai ir pigiai. Norintie kal piningai į tėvynę siuncziami nepražntų ir greit nueitų, tegul kreipiasi pas: **Juoza Czerniką,**

13 S. Canal str.
Wilkes-Barre, Pa.

Boston Shoe Store

26 E. Main st. PLYMOUTH, PA.
Mes katik gavome szviezių pavasarinų czeverykų vyriezkių, moteriszkų ir vatkių, visų yra Junjos darbo, parduodame už visai pigę prekę. Tel. pos-gi czeverykus dirbame ir ant apstelevimo. Ateik ir pamėgink, o busi užganėdintas.

AGENTAS

asekuravojimo NAMŲ ir visokių DAIGTŲ už ugnies
GEO. GWILLIAM, agentas.
Main str. Plymouth, Pa.

Our fee returned if we fail. Any one sending sketch and description of any invention will promptly receive our opinion free concerning the patentability of same. "How to Obtain a Patent" sent upon request. Patents secured through us advertised for sale at our expense.

Patents taken out through us receive special notice, without charge, in THE PATENT RECORD, an illustrated and widely circulated journal, consulted by Manufacturers and Investors. Send for sample copy **FREE**. Address,

VICTOR J. EVANS & CO.
(Patent Attorneys),
Evans Building, WASHINGTON, D. C.

TRAJANKA (APSERGETA)

Vienatinis sutaisytojas tikrosios Trajankos Suvienytose. Valstijose, geriausiai sudrutinanczios, kuri susideda isz 52 visokių žolių, szaknų, žievių, sėklų, vaisių ir tt. isz viso svieto szalių.

Ketvirta dalis svaro kasztuoja 25 centai, su prisuntimu per pacztą 35 centai, \$1.00 už svarą.

Perkucpziams 10 svarų už \$6.00.

G. Hoffmann

lietuviszkas aptiekorius
103 Grand str.
BROOKLYN, N. Y.

Caecilia Hall.

GEO. SCHMIDT, prop.

101 & 103 Grand str.
Tarpe Wythe Ave. & Berry srt.
BROOKLYN, N. Y.

Kambariai draugysczyų susirinkimams. Svetainė parsandoma dėl veselijų, balių ir tt. Gėrymai pirmos klasos; vynų visokio skyriaus, likierių ir Lager Bier..

Draugystės szv. Juozapo susirinkimai atsibuna kas 1 ir 3 Utarninką.

Draugystės szv. Kazimiero susirinkimai atsibuna kas 1 ir 3 Petnyczia.

D. L. & W. R. E.

Trukiai iszeina isz Plymouth'o:
Ant 7:00; 8:47; 10:13; 11:51 isz ryto į Scranton New York, Philadelphia, Binghamton, Elmira Buffalo, ir visų tarpinių stacijų bei į Vakarus.
Ant 7:38; 9:02; ir 11:3 isz ryto į Nanticoke Bloomsburg, Northumberland bei visų tarpinių stacijų ir susivienyjant dėl Williamsport, Harrisburg, Pittsburg, Baltimore, ir t. t.
Ant 2:35; 3:47; 4:40; 7:41 ir 10:15 po pietų į Scranton New York, Buffalo, ir visų tarpinių stacijų.
Ant 2:00; 2:49; 4:32; 6:43; 9:50; 12:30 pietų į Northumberland ir visų tarpinių stacijų susivienyjant dėl Williamsport, Harrisburg, Pittsburg, Baltimore ir t. t.
Tikietai už pigiausę prekę į visas szalis, Szianę — Pietus, Rytus ir Vakarus ir į minksztųjų anglių apielinkes. Pasiklauskite ant dypo Plymouth, Pa.

Deimanto Elektros Kryzius.

Vadinamas telpgi Volta Kryzius, keleta metu atgal tapo isz rastas Austrijoje, ir pasidėkavojant savo naudai Kryzius tas veik prasiplatino Vokietijoi, Francuzijoi, Skandinavioj ir kitose Europos szaliese, ir szilandien yra labiausei page daujamas kaip galingas vaistas nuo Reumatizmo ir daugelio kitų kuno negaliu.

Elektros Diemanto Kryzius gydo Reumatizma telp muskulu kaip ir sanariu. Neuralgija ir kitus kuno skaudėjimus, Nervizkuma, Nervu nusilpnėjima, Silpnuma, Prastota Nerwu Gyvuma, Nervu Nupuolima, Nemiga, Abejotvinguma, Dvasios Nupuolima, Hysterija, Paralyziu, Sustengima, Drebuly, Neuralgija, Apopleksija, Nuomara, szv. Vito Szoki, Szirdies Plakima, Galvos skaudėjima ir visus Nervizko Sistemo sugedimus.

Veikmė jo apsirėszkia pati per save begyje keletos dienu, bet kartais užtrunka keles dienas.

Kryziu reikia neziat diena ir naktį, pakabinta ant szilkinio szniuruko ant kaklo, augszciau szirdines indonbos. Melnyoji pusė turi but in spaczia apversta. Priesz naudojima ir viena syki ant dienos po to indė Kryziu in truputi drungna geriausio ukuso skystima ir laikyk per keleta minuciu. Vaikams ziurint pagal amziu, ukusa reik su vandeniu atskiesti. Prebė to Kryzius yra vienas doleris ir gvarantuojame, kad jis suteiks tokia pat naudą kaip kad ceriausieje elektrizki dirzai. Kasz tuojaanti penkiolika bei dvidezimita sykų daugiau. Koznas szeimynos sanarya, sveikas ar ligotas, niekadoss neturi but be to Elektrizko Kryzius, kura yra geriansiu gelbėtojum priesz visokias kuno negales ir skauemus. Priesusk viena dolerį per

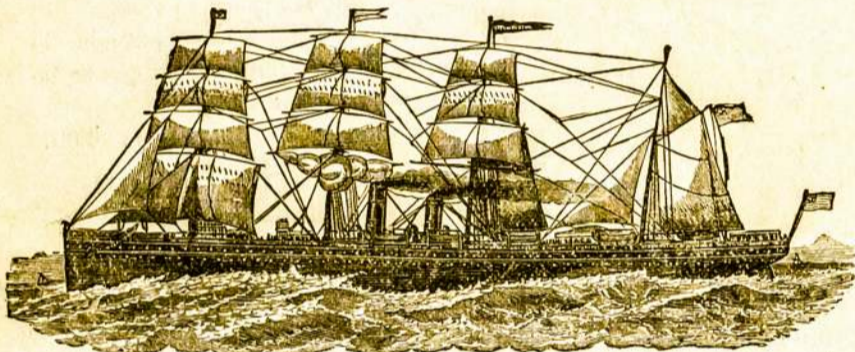
expresa, ar money orderį arba registruotoj gromatoj, o mes tametai savais kasztais pasiusime viena Elektrizką Diemanto Kryziu, arba 6 už \$,00. Gaunamos tuketanczials rekomendacijas nuo ypata kurios su pagelba szlo Stebuklingo Kryzius iszsigydė. Yra užtektina dėl parodymo jo magiszkos galybės. Sztai pora tekis rekomendacijų:

Asz nandojansi jusų Diemanto Elektros Kryzių nuo 21 Kovo ir persitikirau, kad tas kryzius tikrai telp pagelbingas, kaip sakėtė. Per ilga laiką asz negalėjan valdyti savo deszines rankos ir daug kentėjan: visada turėdavan laikyti ją pariszta. Po nandojimo begyj dviejų sanvalcių jusų Diemanto Elektros Kryzius galėjan apseikti jau Le pariszimo. Dabar su ta ranka neszu pilną kibirą vandens. Asz ir nežinau, kaip atidėkavoti jums už telp didele suteikta man pagelba.

ANDRES MADSEN, 2655 Quincy Ave., OGDEN UTAH, April 15 1892.

The Diamond Electric Cross Co. Dept 27, 306 Milwaukee ave., CHICAGO,

Gerbtini Tautiečiai!

Turiu už garbę praneszti visiems lietuviams, jog epsiemiau agentyste ant labaigerų linijų. Taigi parduodu Lavakortes ir siuncziu pinigus į visas dalis svieto. Užtikrinu jog su, nuo manęs pirktoms laivakortėms pervaziuosit didmarį per 8-9 dienas. Nusiuncziu pinigus į Lietuvą ir į kitus krasztus pasaulės, labai greitai.

Prie to apsaugoju naminius rakandus (furniture) nuo ugnies (fire-insurance). Turiu labai czystą ir puikią užėigą dėl svetelių, užlaikau vyną alų, degtinę ir kitokius gėrymus, kurie zinau patiks dėl lietuvių ir nei prabaszėzius nepaniekytų. Su guodone Kazimieras Baltrukonis.

Adrisuokit sziteip: **CHAS V. BOLTH,**
686 North Rivers Side str. WATERBURY, CONN.

KAZUNO

TRAJANKA, TRAJANKA, TRAJANKA!

Privalo rasti kiekvienoje szeimyniszkoje stuboje, nes yra svarli naminė gyduolė.

Trajanka suramina nuvargusius nervus, pagerina smoką ir apmalszina **Gumba.** 65 ct. su prisiuntimu per paczta.

GUMBO-KURA, GUMBO-KURA.

Senei laukta gyduolė nuo Gumbo, patrukimo, skaudėjimo po krutine ir tam panaszių ligų, Gumbo-kura ne tik apmalszina, bet ir praszalina Gumbą \$1.00 už praparetą su prisiuntimu \$1.25.

Raszyk pas aptiekoriu:

L. M. KAZUNAS,

107 S. Main str. SHENANDOAH, PA.

Darbas

suvienytai del slobnumo kuno ir viso Gyvumo speku.

Dėlto yra reikalingas sustij rini-
mui muskulų ir paulginimo stip-
rumo darbe.

Sevéra's Stomach Bitters

atlieka szita per sutrovėjimą mais-
to, sujautriniamą skilvio, sulaiky-
mą sukietėjimo vidurių, pastipri-
nimą nervų, czystijimą ir padau-
ginimą kraujo. Nėra geresnės
gyduolės nuo vidurių.

Preke 50 ct. ir \$1.00.

W. F. SEVERA.

MANUFACTURING PHARMACIST.

CEDAR RAPIDS, IOWA.

Severos gydulės yra gaunamos
pas A. Groblevski, 111 Main str.
Plymouth, Pa.

LIETUVISZKAS KRIAUCZIUS

Kaz. Miliszauskas

256 E. Market str. Wilkes-Barre, Pa.

Siuva puikiausiai visokius siutus pa-
gal naujausia madą, duoda drutą ir
gerą materiją ir už pigę prekę.

Teisposgi senus ant naujų perdirba.
Visi pas savo Tautietj.

Dr. Leonard Landes,

Lietuviszkas Daktaras.

134 E. 24 Ul. New York.

Garsingas gydytojas vyriszku ir moteriszku ligų. Mokinosi universi-
tete New Yorke; praktikavo ligon-
bucziuose; Vielniuje, Berlyne, kara-
liszkoje mokykloje Londone, buvo
perdėtiniu mokslo Labanon, Balle-
vue, Port Graduale Hospital College
ir t. t.

Uz tikrina iszgydyma

visų slaptų ir paprastų ligų, kaip o
tai: plauczių, kepenų, skaudėjimą
vidurių galvos, nepomietj, apalpiamą,
skaudulius, zaizdas, tynimą, mote-
riszkas ligas ir nevaisingumą. Gy-
dymui nerviszku ligų reikia naudot
elektrikinius prietaisas.

Ligas lytiszku daliu

iszgydysiu į keles dienas, taipogi
ligas pilvo, uždegimą žarnų, iszdziu-
vimą pieno, skaudėjimą lupų, nosies,
akių, ausų, nustojimą pajiegu ir t. t.
Iszgydymą užtikrinu kiekviename
atsitikime. Chroniszkas ligas gydan
pasekmingai, ir slėpemas ligas užlai-
kau slapybėje.

Dr. Leonard Landes.

134 E. 24th st., Cor. Lexington Ave.

Offiso valandos: nu 9 ryto, iki 1 po piet
nu 5 po piet iki 8 vakaro
Nedėliomis: nu 8 iki 10½ val. ryto;
nu 2 iki 4 val. po piet.

Rodos per gromatas dykai.

Uzpraszydami gydyklas prisiuski-
te \$1.00.

Jeigu sergi, tai paraszyk kiek
turi metų, kiek sveri ir apaszzyk sa-
vo ligą, o asz prisiusiu gydyklas ku-
riomis iszsigydysi.

W. SŁOMINSKA,

679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.

Mano Dirbtuwe tapo

Apdowanota

DWIEMS MEDALIAIS

ant Kosciuszkos Paro-
dos už rupestingą, tei-
singa ir artistiszką isz-
dirbimą.

KARUNŲ, SZARPU, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARSZAL- KINIŲ LAZDŲ ir tt.

Turiu už garbę apreikszi guo-
dotiniems Kunigams ir guodotin.
Draugystėms, kad asz dirbu wis-
sus augszciaus paminėtus daigtus
Pigiausei, Teisingiausei
ir Geriausei, nes per 30 metų
užsiimdama iszdirbimais įgijau
geriause praktiką ir dėl to galiu
wisą padirbt pigiau ir geriau ne-
gu kiti fabrikai.

Su guodone

W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.

